



ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR



TÉMA

KRAJINA, DOMOV

- 8** Rozhovor s architekty "stromových kaplí" – J. Plíšková
- 14** Můj kostel, můj hrad – Klára Mastíková
- 34** S Pavlem Drdelem o Postní kuchaře – I. Dingová
- 42** Jak se žije studentům ETF – J. Hofmanová



CÍRKEV ŽIVĚ

„Kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven.“ (J 6,37)

program pro všechny generace

30. 7. - 6. 8. 2022

TÁBOR J. A. K. BĚLEČ NAD ORLICÍ

**společné sdílení | duchovní obnova | zpívání
sportování | tvoření | hraní | rodinná rekreace**

- dopolední školka pro nejmenší (2-6 let)
- program pro školní děti (6-12 let)
- mládež (součástí je i Tensing)
- přednášky hostů + diskuze

přihlášky zde:



Oddělení výchovy a vzdělávání ÚCK
e-mail: vychova@e-cirkev.cz, tel.: +420 224 999 233
prihlasky.e-cirkev.cz



ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

TÉMA

- 7 Biblická úvaha – *M. Bánoci*
- 8 Nebeské klenbě blíž – *J. Plíšková*
- 11 Naslouchat potřebám krajiny – *D. Šorm*
- 13 Nevstoupíme dvakrát do stjené krajiny – *V. Zikmund*
- 14 Můj kostel, můj hrad – *K. Mastíková*
- 17 Otázka na tělo – *A. Rozbořilová*

MLÁDEŽ

- 23 Ekumenické setkání pracovníků s mládeží – *K. Sojka*

MOJE CÍRKEV

- 26 Místo o mnoho příbytcích – *F. Němeček*
- 28 Lidé ve sboru – *A. Rozbořilová*
- 29 Kurátoři berou svůj úkol vážně – *O. Ruml*
- 30 Auta, auta, samá auta – *M. Kocián*
- 32 Co je důležité, je očím neviditelné – *P. Hrudka*

DIAKONIE

- 34 Nemít přečpané břicho – *I. Dingová*

SLOVO

- 37 Rasismus na vlastní kůži – *M. Vymětal*
- 38 S duší si Bůh poradí, tělo dávám studentům – *M. Balcar*
- 39 Postní kalendář – *M. Drápal*
- 44 Se studenty Evangelické teologické fakulty – *J. Hofmanová*
- 46 O smrti smrtoucí – *J. Plíšková*
- 48 Kristovec, skaut, aktivní člověk – *M. Hübner*
- 49 Poslední slovo – *A. Bednaříková*

ÚVODNÍK

Modlitba za (U)krajinu

Měla jsem připravený poetický text o sladkém domově. O tom, jak krásná a výjimečná naše česká hymna je, když neopěvuje národ, ale krajinu. Netušila jsem, že tenhle úvodník nebude o krajině, ale o Ukrajině. V předvečer dne, kdy měl jít časopis do sazby, vtrhla na Ukrajinu ruská vojska.

Když jdu ten den do práce, cítím se nepatřičně. Jak můžu jít v klidu do kanceláře, když jen pár set kilometrů odsud řádí válka? Přestože v blízcím se jaru je už poměrně teplo, tohle ráno je jako symbolicky mrazivé.

Mísí se ve mně zlost, smutek i pocit bezmoci. V hlavě mi tanou verše ze sbírky Františka Halase *Torzo naděje*, kterou napsal po Mnichovu: „Za vraty našich řek / zní tvrdá kopyta / za vraty našich řek / kopyty rozryta / je zem / a strašní jezdci Zjevení / mávají praporem.“

Můj otec pamatuje, jak jako malý kluk viděl v osmašedesátém po ulici jezdit tanky. Přemýšlím, pro kolik ukrajinských dětí je to právě teď nikoliv vzdálená vzpomínka, ale nejpřítomnější skutečnost.

Kde domov můj? Tenhle verš mi v kontextu války na Ukrajině drásá srdce. Dá se očekávat, že půjde o válečný konflikt se všim všudy. Zkoušená bude Ukrajina jako vlast-domov, ale o domovy přijde mnoho lidí i doslova. Kdysi jsme s Ukrajinci vlast – pravda, jen zčásti – sdíleli. Dodnes jsou na západě Ukrajiny patrné pozůstatky českého vlivu. Zanecháme stopu na Ukrajině ve formě pomoci i nyní?

Modlím se za ukrajinský lid. Myslím na krajany v Pervomajsku, Veselynovce, Bohemce i jinde. Tato sídla leží sice dále na západ, ale v současné situaci, zdá se, není zcela v bezpečí nikdo. Prosím Pána Boha o sílu nejen pro Ukrajince, ale i pro svět, aby toto bezskrupulózní řádění dokázal zastavit.

Adéla Rozbořilová



Budme připraveni přijmout uprchlíky, vyzvalo vedení církve

S velkým pohnutím sledujeme záběry okupačních vojsk na východě Ukrajiny. Plni obav posloucháme zhoubnou rétoriku těch, kteří si násilím přisvojují moc a ohýbají pravdu a právo ve svůj prospěch. Myslíme na osudy nevinných lidí, na přátele a rodiny našich ukrajinských bratrů a sester, spoluobčanů, kolegů, sousedů... A zůstáváme s nimi v modlitbách. Prosíme o moudrost a odvahu pro všechny, kteří mohou v dané situaci k ukončení konfliktu přispět. Zároveň hledáme cesty, jak alespoň částečně pomoci zmírnit utrpení a strach z hrozící války,“ vzkázala synodní rada Českobratrské církve evangelické prostřednictvím dopisu synodního seniora Pavla Pokorného a synodního kurátora Jiřího Schneidera ve středu 23. února 2022.

Navázala tak na konkrétní okamžitá jednání, které vedla o den dříve s ředitelkou diakonického Střediska rozvojové a humanitární spolupráce Kristinou Ambrožovou. Ta uvedla, že prostřednictvím svých dlouholetých partnerských organizací Otcův dům a Dům milosrdenství, které pečují o sirotky, resp. lidi bez domova v Kyjevě, pečlivě monitorují situaci v regionu. Ve spolupráci s nimi je Diakonie ČCE také připravena okamžitě poskytnout přímou finanční i organizační pomoc, např. při evakuaci osob nebo dodávkách humanitárního a zdravotnického materiálu.

Druhá přímá linka pomoci je připravena přes síť humanitárních neziskových organizací, navázaných na (především protestantské) církve v Evropě. V koordinaci např. s diakonií z Německa a Skandinávie je i Diakonie ČCE připravena na výzvu ukrajinských partnerů okamžitě jednat. Synodní rada ČCE v této souvislosti podpoří

případné vyhlášení sbírky a bude hledat další efektivní způsoby pomoci.

Jedním z nich je i připravenost na příchod válečných uprchlíků z Ukrajiny. Některé farní sbory i jednotlivci se na církevní vedení obrátili s nabídkou volných kapacit v případě, že bude potřeba ubytovat v Česku větší počet lidí z válečné zóny.



„Pokud by k nám přišel větší počet uprchlíků, chceme být připraveni nabídnout rychlou a účinnou pomoc. Prosíme, dejte nám vědět, zda a v jakých počtech byste byli schopni poskytnout zázemí lidem na útěku před válkou,“ vyzvalo církevní vedení.

Ve čtvrtek 24. února 2022 v časných ranních hodinách přinesly světové agentury zprávy o faktickém začátku ruské invaze na Ukrajinu. Prezident Ruska Vladimir Putin oznámil zahájení „speciální vojenské operace“, z mnoha míst regionu zní střelba a ozývají se výbuchy, v zemi je vyhlášen válečný stav.

„V následujících dnech bude ještě o mnoho více záležet na tom, jakým informacím se dostane pozornosti. Považujeme za součást křesťanské odpovědnosti poměřovat vše měřítkem lidskosti a věrnosti pravdě, evangeliu. Budme i v tomto

ohledu odpovědní a nedávejme prostor informačním mlhám, v nichž bují nenávist a dostává prostor zlo,“ poukázali církevní statutáři na bezprostřední dopady válečného konfliktu, které už rezonují také naší společností a k jejichž zmírnění můžeme přispět. *Hof, foto: flickr.com*

Církev se představuje v novém

Na co klademe důraz, co pro nás znamená „církev“, čím žijeme, co děláme pro společnost nebo jak je ČCE spravována a jak funguje... To vše se dozvíte z její nové interaktivní prezentace.



snímek z nové prezentace

Vizuálně vychází ze schválného grafického manuálu naší církve, dominují tedy odstíny modré (sky) a hnědé (clay).

Nabízí stručné představení Českobratrské církve evangelické pro ty, kteří o ní nikdy neslyšeli. V necelých třech minutách se seznámí s tím, co shrnujeme do tří základních pojmů: víra – společenství – služba.

S prezentací je možno dále pracovat, sdílet ji, vkládat do webů nebo ji představit na setkáních či při různých jiných příležitostech. Nabízíme ji ve formátu PDF nebo jako video. Přípravuje se také verze v powerpointu, která umožní snadnější editaci a kreativní zásahy do základní podoby.

Prezentaci naleznete nejen na webu e-cirkev.cz v sekci *Kdo jsme?*, ale také na webu ustredicce.cz mezi grafickými materiály ke stažení ve formátu PDF. Videoprezentace je dostupná na youtubeovém kanálu církve.

ARO

Evangelická teologická fakulta zvolila děkanem Jana Roskovce

V úterý 22. února 2022 zvolil Akademický senát Evangelické teologické fakulty Univerzity Karlovy za svého kandidáta na děkana Jana Roskovce.

„Jako jediný kandidát na děkana byl deseti hlasy zvolen Mgr. Jan Roskovec, Ph.D, toho času odborný asistent na katedře Nového zákona a proděkan Evangelické teologické fakulty pro zahraniční a ekumenické vztahy,“ stojí na webu fakulty.



Jan Roskovec vyjádřil, že přijatou kandidaturou především přijímá úkol. Ve svých „tezích k děkan-ské volbě“ podpořil ideál fakulty jako špičkového pracoviště:

„Jsem přesvědčen, že dobrá teorie je právě v dnešní době rychlých změn a nových problémů tou nejlepší přípravou pro praxi: Jen na základě skutečného porozumění ‚věci‘ je možno být účinně kreativní, flexibilní, kompetentní. V tom vidím nezastupitelnou funkci akademické (univerzitní) teologie,“ deklaroval. Spolu s tím upřesnil, že rozvoj fakulty spatřuje mimo jiné v orientaci na zahraniční studenty.

Podněty a témata, kterým by budoucí děkan fakulty měl věnovat svou pozornost, formuloval Akademický senát fakulty začátkem února letošního roku.

Nového děkana do funkce jmenuje rektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková. Ke čtyřletému funkčnímu období nastoupí děkan 1. června 2022.

Hof/etf.cuni.cz

TÉMA: KRAJINA, DOMOV



plevel mezi pšenici
nehubíš žádnými jedy
dáváš šanci růst
i tomu co není užitečné

díky za to
že ještě jednou okopeš
neplodný fíkovník
snad i já mám naději

modlitba **Lenky Ridzoňové,**

kresba: Adéla Kleinová

Krajina jako domov

„V domě mého Otce je mnoho příbytků“ (J 14,2)

Představte si nádhernou pohádkovou krajinu. Takovou tu za sedmero horami a sedmero řekami. Krajinu, kterou jste nikdy neviděli, a přece je to váš domov. A představte si, že taková země opravdu existuje! Blíží, než si myslíte. Takovou krajinu můžeme objevovat stále znovu a znovu.

Bible nám dává řadu podnětných citátů o našem skutečném domově, např. „Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil“ (Gn 2,15); „V domě mého Otce je mnoho příbytků“ (J 14,2); „Milovaní, v tomto světě jste cizinci bez domovského práva“ (1P 2,11). V ideji stvoření je něco fundamentálního, co podléhá přírodním zákonitostem. Počátek stvoření má tedy svou „historii“, která spěje k nějakému smyslu života.

Písmo říká, že na počátku je pra-chaos, z kterého Bůh stvořil kosmos a své dílo ohodnotil jako dobré. Chaos a kosmos jako dvě možnosti, mezi kterými člověk volí. Člověku je uloženo pečovat o ideální „zahradu“, má tedy optimální výchozí podmínky. Je mu ponechán prostor angažovat se v rajské zahradě. Člověk je tedy pověřen být kurátor země, nikoliv samozvanec, který si přisvojuje cizí práva a požitky. Necitlivé šlapání po možnostech stvoření znemožňuje být „obrazem Božím“, protože plány lidí jsou často krátkodobé a krátkozraké a nesou v sobě živelnou katastrofu. Krajinu, která nám byla dána jako dědictví, mnohokrát znetvořujeme. Takový postoj k životu vystihuje úsloví „po nás potopa“.

Člověk objevuje Boha v krajině, která vypovídá leccos o jejím tvůrci. Krajinou člověk může listovat jako knihou, kde nalézá pravdu, poznává tajemství, učí se o Bohu. Člověk v krajině taktéž objevuje sebe, stopy své kreativity, a především stopy kreativity svého tvůrce. Krajina je vzácnou učebnicí, kterou člověk zlidštil a udělal výlučně svým dílem. Odkrývá člověku bohatství, vložené do stvoření, které nevytváří, ale na které navazuje.

Stvoření je pro věřícího člověka prostředí, v kterém prožívá Boha. Být kurátor na zemi není pro něho symbol štěstí, přesto je to zkušenost, která ho vede k touze po napřímení, až bude nucen hledět do tváře skutečného stvořitele.



Člověk je vázán na domov a domov je tam, kde zakotví. On utváří a přetváří malá či větší sídla, utváří domov pro sebe i pro své nejbližší, s nimiž se učí žít v lásce. Přebýváme-li společně v lásce, poznáváme domov, poznáváme, jak je svět ve své základní přirozenosti krásný.

Chceme-li vytvářet společně domov, pak potřebujeme žít v dialogu, umožňovat si vzájemné zakotvení. Krajina domova má být jedinečnou krajinou dialogu a konec konců také činů. Takovýto dialog může být poznáván v kráse, radosti, lásce, svobodě, víře, jenže také v slabosti, křehkosti, nedokonalosti. Bůh s člověkem dialog začal, když ho utvořil a vdechl do něho ducha. Bůh s člověkem dialog vede, když mu každý den projevuje svou milost. Dialog Boha s člověkem připravuje člověka k domovu věčnému a dokonalému.

Ze zkušenosti dialogu s Bohem se rodí poznání potřeby proměny, přichází touha po skutečném domově. Člověk je povolán k cestě, na které je probouzen slovem (tváří, láskou a pravdou), hlásí se k službě zvěstování evangelia a stává se součástí jedné velké rodiny.

Martin Bánoci, foto: Vojtěch Zikmund

Nebeské klenbě blíž

„Aby kaple žila, musí být spojena s konkrétním společenstvím“

O stromových kaplích asi většina z nás ještě neslyšela; něco se o nich dozvědět a prohlédnout si je aspoň na fotografiích určitě stojí za to. Podstatnou zásluhu na jejich vzniku mají dva krajinářští architekti, manželé Hana a Daniel Matějkoví.

Hana Matějková pochází z malé vsi od Lanškrouna, její muž je z Ostravy. Oba studovali zahradní a krajinářskou architekturu na zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Lednici; teď žijí spolu s dvěma malými dětmi, Jonášem a Ester, poblíž Břeclavi, v malé osadě s pěti domky, hned vedle jedné ze „svých“ kaplí. Daniel má svůj ateliér a na univerzitě v Lednici také vyučuje.

S kaplemi je bytostně svázán spolek „na Okraji“, na jehož vzniku mají manželé zásadní podíl; vznikl z popudu skupiny přátel, kterým šlo o to, velmi obecně řečeno, zprostředkovat lidem z krajiny prožitek a prohloubit k té krajině osobní vztah. Však se i slovo „krajina“ z názvu spolku vynořuje, ne? A zároveň je to něco „na okraji“ naší pozornosti.

Jak jste se k tomu uměleckému pohledu na krajinu a ke vzniku spolku vlastně dostali?

V Lednici moc kultury není, a tak jsme hodně času trávili v okolní krajině, což jistě souviselo i s naším studiem. Chtěli jsme na určité věci v krajině poukázat, a to netradičně, uměním v krajině (*landart*). Začali jsme drobnými uměleckými intervencemi, které měly na něco upozornit – buď na nějaký problém, nebo na-

opak na určitou hodnotu, kterou jsme chtěli vyzdvihnout.

Co může být taková drobná intervence?

Tak třeba v lužních lesích okolo Lednice se vyskytují periodicky zaplavované tůňe. Zaplaví se na jaře a na podzim, přes léto a zimu bývají vyschlé. Sucho v krajině je dnes velké téma, a tak nás napadlo s tímto prvkem něco dělat. Okraj hladiny jsme tedy na jaře zvýraznili žlutými květy zlatého deště. Tím jsme poukázali kolemjdoucím na významnost těchto prvků v lužní krajině. Zajímavé bylo, že následující rok přišlo takové sucho, že se tůňe nezaplavily ani na jaře. Pořádili jsme proto srovnávací fotky, které upozornily na to, co se s krajinou děje.



Nebo jsme třeba dělali vtípky pro zemědělce – jeden balík slámy jsme ovázali červenou mašlí: „dar země“. Traktorista, který pak balíky sklízel, měl překvapení. Obecně by se dalo říct, že chceme lidem zprostředkovat jiný úhel pohledu na věci, které jsou jim všední, a tím prohloubit vztah k místu, kde žijí.

Jestlipak se k vám dostane od lidí i nějaká reakce?

Tvorba v krajině je často anonymní, lidé nás u toho nezastihnou, takže zpětnou vazbu máme až na pořízené fotografie z děl. Kladná odezva byla ale na projekt 100 houpaček pro krajinu. Nápad vznikl tak, že jsme si uvědomili, jak je spousta krásných míst „zaplevelena“ informačními cedulemi, které častokrát odpoutají pozornost od místa samotného. Přitom by stačilo si v místě sednout a rozhlédnout se. Proto vznikla myšlenka houpačky – jednoduchého hravého prvku, který láká k zastavení. Houpačky jsme rozesílali zadarmo, jelikož jsme lidi chtěli motivovat, aby si sami vyhledali místo, kde houpačku pověsit. A mělo to ještě další rozměr – když už houpačku člověk někam pověsí, začne se pak o místo starat, třeba pod ní pravidelně seká trávu. Máme mapu celé republiky s místy, kde houpačky visí. Poslali jsme jich přesně 100.

A kde na ty houpačky vezmete peníze? Nebo vůbec na svou práci?

Na houpačky jsme udělali crowdfundingovou kampaň, na kterou přispívali lidé sami, vybrali jsme částku, která stačila na materiál i zaslání houpaček. Na malé umělecké projekty finance nebyly potřeba. Stromové kaple jsou věc individuální, většinou se stromy zaplatí pomocí adopce – rodina adoptuje kontrétní strom, který zaplatí. Jinak se na financování podílí obec nebo vlastník pozemku.

Kolik lidí ve vašem spolku je?

Začínali jsme v šesti, ale kamarádi se nám rozprchli a založili rodiny, což je přirozený vývoj studentských spolků. My jsme založili také rodinu, energie jde tudíž trochu jiným směrem. Naše tvorba už není tak živá, ale snažíme se v tom s manželem v rámci možností pokračovat dále, jelikož v tom stále vidíme smysl.

To, co děláte, je svým způsobem jedinečné. Nikdo jiný nic takového nedělá?

Pohybujeme se na rozhraní dvou oborů – krajinné architektury a umění. Jistě je spousta umělců, kteří v krajině tvoří. My se od nich ale lišíme tím, že naše umění je, jak se říká, aplikované – chceme uměním něco konkrétního sdělit. Upozornit například na nějaký problém nebo hodnotu. Tím balancováním na hraně mezi dvěma obory jsme možná odlišní.

Jak jste přišli na myšlenku těch stromových kaplí? Jaká je to idea?

Jaký je jejich smysl? Má to být opravdu kostel?

Idea byla vytvořit novodobý sakrální prostor v krajině. Sakrální objekty v krajině mizí. Pro příklad – v Sudetech, v zaniklé osadě ve východních Čechách stávala kaplička. Přežila dokonce i komunismus; ale v roce 2007 se zastupitelstvo



stromová kaple

rozhodlo kapli zbořit. Ale člověk tu kapličku stejně poznal – podle dvou lip a postranních jírovců, které lemovaly obrys původní kaple. Stromy, které nesou paměť. Tak právě zde myšlenka stromových kaplí vznikla. Náš národ je dost ateistický, ale ne neduchovní. Kostel nebo kapli mají lidé často negativně spojeny s církví, s institucí. Stromová kaple přináší otevřený prostor bez stěn, bez bariér. Vstoupit může kdokoliv – věřící, nevěřící, hledající... ►

A navíc teď, v době koronaviru, to má ještě jeden význam – do kostelů se nesmělo, ale na venkovní prostory se omezení nevztahovala. Takže v naší kapli jsme mohli pořádat pravidelně bohoslužby a lidé to uvítali.

Když jsem ale na ty fotografie koukala, připadalo mi, že to vlastně moc jako „stavba“ nevypadá.

Stavbu to imitovat nemá, má to vytvářet prostor. Stromy jsou živý organismus, který roste a mění se. A tím roste i kaple. Myšlenka je taková, že kmeny stromů budou jednou tvořit sloupoví a koruny se propletou a vytvoří nebeskou klenbu. V plné kráse to ale uvidí až další generace.



krajinářská architektka Hana Matějková

Kapli vnitřního ticha v Bílých Karpatech vysadili asi žáci tamní školy. Až jim bude např. 60, bude jejich kaple už majestátní. Je to taková odpověď na pomíjivou a rychlou dobu. Kapli ve hvězdách, u které bydlíme, se nám podařilo opatřit i mobiliářem – lavicemi a kazatelnou. Kaple je díky tomu více zabydlená a dostala bohoslužebný rozměr. Pořádáme jednou měsíčně ekumenické bohoslužby pod širým nebem, kam zveme kazatelé z různých církví z Břeclavska. Ale rádi zveme i jiné lidi, kteří mají dar slova. Pořádali jsme Noc kostelů, o Vánocích byla půlnoční bohoslužba i s koncertem. Měli jsem tu křty a letos

bude i svatba. A přes zimu nás hřejí ohně, které jsou přímo v kapli.

Kolik těch kaplí už u nás je?

Kdy vznikla první?

První kaple vznikla na hřebenu Bílých Karpat v Nové Lhotě v roce 2016. Zatím jich je šest, my jsme se osobně podíleli na čtyřech. Teď zrovna



krajinářský architekt Daniel Matějka

se u jedné tvoří koncept, je v Praze, v Libni, na dvoře evangelického sboru.

Jak vůbec získáte pozemek?

To je různé. V Nové Lhotě v Karpatech jsme starostovi popsali svoji myšlenku, která se mu zalíbila a sám pro nás od vlastníka vykoupil pozemek. V naší kapli Ve hvězdách pozemek patřil sousedovi a ten inicioval, aby kaple vznikla. V současné době již pozemky nehledáme, ale čekáme, kdo nás osloví se zájmem o kapli a pak pomáháme, aby mohla na jeho pozemku vzniknout.

A jak ta tvorba vypadá v praxi? Opravdu to vy sami celé vystavíte?

To ne, na nás je vytvořit koncepci a poradit s procesem tvorby. Nejlepší je, když přijde iniciativa od konkrétního společenství, které v místě žije. Díky tomu může pak kaple být živá a má o ní kdo pečovat.

Takže je domluveno, kdo se o ty vysazené stromky bude starat?

Záleží na tom, kdo byl iniciátor. Když je to obec, stará se potom sama. U naší kaple to funguje tak, že čtyři rodiny, které u kaple bydlí, mají na údržbu rozepsané služby. Jsme věřící rodiny a dobře se spolu domluvíme. I při bohoslužbách – někdo zajišťuje hudbu, někdo občerstvení, někdo uvádí... podle toho, kdo má na co obdarování.

Myslíte si, že byste měli život v těch dalších kaplích nějak občas zkontrolovat? Co se tam děje, jak se o to starají? Děláte to?

Ano, snažíme se ta místa čas od času navštívit, sejít se s místními, zeptat se. Jsou i kaple, kde se zasadily stromy a tím to skončilo. A to je pro nás poučení do budoucna – aby kaple žila, musí být spojena s konkrétním společenstvím.

Řekla byste dnes, že s tím máte hodně práce?

Pro mě je to radost. Vnímám to jako dar, kterým můžeme sloužit. V tomto roce pracujeme na vzniku dvou nových kaplí a aktivně se podílíme na programu v té naší. A máme radost, že se povědomí o nás zvyšuje, a myšlenka se tak může šířit dále.

Máte představu, jak dál?

Já moc neplánuji, ale dokud zájem trvá, proč nepokračovat? Mě velmi ohromilo, když jsem stála v Barceloně v chrámě Sagrada Família. Bylo to fascinující. Úplně mě to duchovně pozvedlo a ohromilo. Bylo to něco krásného, co mě naprosto převyšovalo. Uvědomila jsem si, že prostor může člověka přivádět k Bohu. A mně se to spojuje s tím, co děláme my. Vzrostlé stromy jako sloupové, propletené větve jako nebeská klenba. Věřím, že tvoříme prostor, kde se země dotýká nebe. Prostor, který člověka přibližuje k Bohu. Pokud by i naše kaple vedly lidi k pohledu vzhůru, má smysl v tom pokračovat.

*Jana Plíšková, foto: archiv respondentů,
www.naokrajich.cz*

PÉČE O SVĚŘENOU PŮDU

Naslouchat potřebám krajiny

Kousek ráje na zemi

Osobně mi pomáhá vědomí, že jsem v našem sboru povoláný pastýř. Díky důrazu mého učitele Jana Hellera, že člověk je nejen správce, hospodář či šafář, ale pastýř celého stvoření, mohu svůj záběr přirozeně rozšířit i o péči o krajinu, ve které žiji. Nakonec i já jako pastýř svěřeného „stáde“ mohu přispět k tomu, aby se lidem v krajině žilo dobře. Aby ona a člověk v ní nebyli ve stresu a v pocitu ohrožení. To má pro stav lidské duše obrovský význam a uzdravující potenciál. Že má tedy služba faráře na venkově dosah k dalším lidem, to nemusím ani zdůrazňovat. Každý má radost z úrody švestek či jiného ovoce a děti jsou vedeny k této péči díky tomu,

že stromy sázely, zalévaly a sledují, jak rostou.

Tuto snahu, myslím si, by bylo potřeba rozšířit o to, aby i v rámci zastupitelstva naší obce pracovala poradní skupina pro krajinu, kde by místní lidé, v krajině nějak angažovaní (myšlivci, zemědělci, odborníci z řad našich občanů), připravovali pro zastupitelstvo a obec krajinářské záměry, úpravy. Třeba na vytvoření mezí, tůň, alejí. Starosta obce pak může zpracovaný záměr vzít a překlomit do konkrétní žádosti o dotaci. Mnoho věcí se dá realizovat i svépomocně, brigádně, když se lidé svolají a své síly spojí. Ale tady už sám narážím na limity svého času, a především sil. ▶

Základem našich snah v péči o tu naši maličkou část Božího stvoření je tedy vědomí, že i my a „naše“ půda jsme součástí většího celku. Náš sbor v Horní Krupé vlastní asi 8 ha zemědělské půdy a necelý 1 ha lesní půdy. Osobně se snažím v krajině trávit co nejvíce času a porozumět tomu, co potřebuje ke svému stabilnímu prostředí ona (její život) i člověk. Covidový čas přinesl nový formát pastorační práce, totiž procházky krajinou – se snoubenci, rodiči, co se připravují na křest dětí... Je přirozené v tématech přecházet od duchovního života k životu uprostřed Božího stvoření.



Díky svému členství v poradním odboru pro životní prostředí se mohu podílet na vzniku projektů, které se tomu snaží napomoci i pro jiné křesťanské sbory a farnosti. Přesah naší práce je ekumenický. Připravujeme např. leták s informacemi o tom, jak jednotlivý sbor či farnost může pronajímat, sledovat i pečovat o zemědělskou půdu a lesní pozemky, aby byly stabilní. Na co si má dávat pozor a co sledovat. Málokterý vlastník půdy si je vědom toho, že za její stav má odpovědnost nejen hospodář, ale i on sám. K nutnosti této péče se přidávají i současné a budoucí klimatické změny. Žel stát v této věci spíš selhává (osobní zkušenost i v Krupé) především kvůli nepružnosti a vlivu, jaký mají na české

zemědělství velké zemědělské společnosti a jejich dlouhodobě neudržitelný způsob hospodaření.

Schůze našeho staršovstva bývají proto někdy delší třeba kvůli otázce, čím znovu vysázet část sborového lesa po kůrovcové těžbě. Připadá mi ale důležité o těchto tématech jednat a rozhodovat, abychom věděli, že naše odpovědnost je širší a že evangelium, které se snažíme kázat a vyučovat, má i tento přesah. Nakonec v době, kdy jsme kvůli lockdownu byli všichni v karanténě a nikdo nikam nemohl, se náš sbor scházel při sborových brigádách na vyčištění lesa po těžbě (asi 2000 m²). Na podzim jsme štípali a rovnali velké množství dřeva. Myslím, že na to budeme ještě rádi vzpomínat.

Náš sbor má ještě jednu starost anebo také radost – vlastníme starou evangelickou školu. Ta fungovala ze všech venkovských evangelických škol nejdéle, do roku 1929. Ak ní přiléhá rozsáhlý areál zahrad a pozemků. Záhy po mém příchodu do Horní Krupé v r. 2003 jsme se rozhodli, že bychom činnost školy chtěli oživit. A protože není nutné umět všechno, spojili jsme se s ekovychovnou organizací Chaloupky, která v naší škole a areálu provozuje středisko ekologické výchovy, kam jezdí školy od Jihlavy, Příbramě, Havlíčkovy Brodu, Chotěboře, Světlé nad Sázavou. Je za tím samozřejmě velký kus práce a pro sbor vždy trochu riziko, když financujeme pro náš rozpočet velké investice. Ale dosud nám v této snaze Pán Bůh požehnal. A děkuji všem, kdo pomáhají, radí, projektují, děkuji i ústředí naší církve, že na naše středisko myslí a snaží se mu napomoci.

Ale narazili jsme také na pro nás ne zcela jednoduché téma, totiž jestli se náš sbor přidá k tzv. Zeleným zrnkům. Jde o podporu ekologicky šetrného provozu sborů a farností, kam se mohou sbory hlásit a dobrovolně podstoupit jakousi, mírně řečeno, certifikaci. Ale pro naše presbytery to bylo trochu problematické, protože nechtěli, abychom se někde jakoby chlubili, že jsme ti ekologicky správní. A jsme vlastně? Sám nad tím někdy pochybuji. Nejsem schopen svůj farářský provoz natolik stlačit, abych nemusel tolik jezdit autem (i když co to jde, jezdím na kole), abych chodil

brzo spát a nemusel tolik svítit. Stále se snažím zkoumat a hledat, jak svůj pracovní i osobní život



postavit tak, abych byl víc součástí života a nějaké obnovy než jakéhosi zmaru. Za to se modlím, ptám se a hledám, ale především se raduji, že mám tu

možnost a nyní po letech i zkušenosti pro to, aby se tomu mohlo docela dařit.

Rozhodně se snažím tak široký záběr práce a života udržet. Stále se snažím vést přírodovědný kroužek pro děti (letos 14. rok), starám se o ovocné stromy na farní zahradě, včelařím. Nyní se připravujeme na vybudování kořenové čističky pro faru a naši školu s opětovným využitím přečištěné a dešťové vody. Celý areál bude letos v létě opět po letech rozbagrováný. Ostatním sborům bych velmi doporučil sledovat grantový kalendář, který připravuje v ústředí ČCE fundraiser Petr Mokrejš. Je v něm spousta informací o dotacích také právě na různá ekologická opatření. Na šetrné hospodaření s pitnou a užitkovou vodou budou státem v následujícím období vynakládány velké prostředky. Byla by škoda, kdyby to naše sbory minulo. Marek Drápal, předseda našeho poradního odboru vtipně poznamenal, že některé sbory přemýšlejí stylem „proč potřebujeme vodu, když máme dost písků“. Nad těmi slovy teď já sám hodně přemýšlím.

David Šorm, foto: pexels.com, Vojtěch Zikmund

SÍLA MÍST

Nevstoupíme dvakrát do stejné krajiny

Krajina jako proměňující (se) prostor

Do své krajiny se každý z nás narodil. Někdy ji vyměníme za jinou, ale ať se hnebe kamkoliv, krajina je stále kolem nás. Provází nás v našich životech, jen my si ji ne vždy uvědomujeme. Jsem přesvědčen, že naše životy i ovlivňuje a svým způsobem určuje. Životy člověčí plynou, snad i utíkají. Od pondělí do pátku, od soboty do neděle, od rána do večera, od ledna do prosince, od narození do úmrtí. A podle toho se mění naše chování, naše nálada.

Krajina ve své neskonale trpělivosti tohle s námi všechno sdílí. I to, když do ní hrubě zasahujeme a na její úkor vytváříme pomníky

naší chabé smrtelnosti. Vážme si jí. Je to vlastně naše sestra, stvořená stejným Stvořitelem, jako jsme byli stvořeni my. Vážme si jí a snažme se jí porozumět. Naučme se do ní vcházet, pozorovat ji, hladit ji a hýčkat. Ona se nám za to odvděčuje. Ona nám ukáže to, co nikde jinde neuvidíme.

V době rozednění, kdy ranní mlhánky pozvolna odkrývají její prostou nahotu, kterou hladí první paprsky sluníčka a vytváří pak neuvěřitelné obrazce, při jejichž sledování se tájí dech. Jindy ve větru větve objímají své kmeny a chrání je před nebezpečím. S krajinou kolem nás se každé ráno probouzíme a večer jdeme spát. Někdy si ji ►

ani neuvědomujeme. Máme přece tolik jiných starostí... Ona má ale starost o nás. Trpělivě nás přijímá a reaguje na naše zásahy. Dokáže zacelit rány, které jí zasazujeme. Je tu milióny let a nám připadá, že je pořád stejná.



Až se krajinu naučíme pozorovat, zjistíme, že stejná není. Nevstoupíme dvakrát do stejné krajiny. Tolik známé cestičky, vycházející z našich obcí

a měst. Kolikrát po nich jdeme a pokaždé je nám jinak. Krajina se proměňuje výkyvy počasí, proměňuje se však i výkyvy našich nálad. S krajinou kolem nás se naučíme žít ve chvíli, kdy dochází k jejímu souznění s krajinou v našich duších. Krajina je poselství. Žijeme v krajině, ve které žili a pracovali naši předkové. My často hledáme stopy jejich práce. Někde se to podaří, jinde jsou tyto stopy pod vrstvami betonu a asfaltu. Jsme vděční za setkání se svědky dávných časů. Těmito živými svědky jsou v naší krajině stromy. Často je však míváme bez povšimnutí. Je neskutečně obohacující sledovat staré stromy, které pamatují mnoho generací před námi. Každé jaro zazelenají, rozpučí se a rozkvetou. Nám pro radost a včelkám pro živobytí.

Pěstujeme krajinu kolem sebe. Tím, že do ní budeme vcházet, pozorovat ji a učit se ji poznávat. A nechme ji do nás pronikat. Neublíží nám. Naopak. Obohatí nás. A važme si všech, kteří svou práci krajinu dovedou obdělávat a uchovávat pro další pokolení. Milujme krajinu, tak jako dovedeme milovat své nejbližší. Respektujme krajinu a učme se od ní.

Vojtěch Zikmund, foto: Vojtěch Zikmund

PRÁZDNÉ DOMY VYPRÁVĚJÍ PŘÍBĚHY

Můj kostel, můj hrad

Manželé našli svoji zaslíbenou zemi v Sudetech

Až budete procházet kolem kostela Navštívení Panny Marie v Horním Vítkově, s trochou fantazie si můžete připadat jako na italském venkově. A když půjdete dovnitř, budete mít možná pocit, že vstupujete do divadelní galerie. O tento unikátní kostel, který stojí jen pár kilometrů od polských hranic, na pomezí Frýdlantského výběžku, se s velkým citem starají Viktor a Jana Kačani. Památkově chráněný kostel, doklad raně barokní architektury severních Čech, neměl stejně jako mnoho

dalších architektonických skvostů v pohraničí jednoduché bytí. Díky manželům Kačaniovým patří mezi kladné příklady toho, jak do neutěšené budovy opětovně vdechnout život, protože jak by řekla liška v *Malém princ*i, „co je důležité, je očím neviditelné“.

Křesťané Viktor a Jana Kačani se po odchodu z Prahy v roce 2000 natrvalo zabydleli kousek od kostela, v budově bývalé školy. Říkáte si, co je vedlo k tomu věnovat kostelu svou energii? Vnímají, že má smysl starat se o víc než o ohraničený



interiér kostela

prostor za okny. „Žijeme s celým okolím, na které se váže náš fyzický i duchovní život. Tam, kam vidím oknem, tam to mám ráda.“

Každá památka vypráví svůj specifický příběh, díky kterému ji můžeme vnímat v širších konotacích. Příběh kostela Navštívení Panny Marie v Horním Vítkově se začal psát v roce 1575. Na místě svého dřevěného předchůdce byla postavena zděná budova. Výstavbu financoval frýdlantský šlechtic Melchior z Redernu poté, co na čas opustil armádu, aby se věnoval správě rodového panství.

precházejícího v oktagon, zakončena helmicí a makovicí s křížem.

Další zvelebení proběhlo po roce 1714, a kostel tak získal například nový barokní trojlístý presbytář či v té době moderní sochu svatého Jana Nepomuckého. (Jan z Nepomuku byl prohlášen za svatého roku 1729.) Později byla na strop namalována freska s motivem cesty Panny Marie k Alžbětě, která je dnes již špatně viditelná. Jedná se však o její restauraci. Dlouhá léta budovu spravovala protestantská církev, což dokládá i rovný strop, specifický pro tyto typy kostelů.



interiér kostela (stav k r. 2015)

Specifickou současnou podobu přinesla však až úprava po třicetileté válce kolem roku 1671. Kostel je na první pohled neobvyklý svou věží, v tomto období přistavěnou. Je ve tvaru hranolu

Podle Viktora Kačaniho se o něm mluvilo jako o nejkrásnějším v severních Čechách.

Až do roku 1905 bylo o budovu pečováno místní farností. Interiér honosně zdobily na- ►



příklad lustry. Kostel v tom roce získal i jesle od tyrolských řezbářů, typické pro první polovinu 20. století. Ještě v roce 1937 byl zrestaurován oltářní obraz. V letech 1945–1946 došlo v pohraničních oblastech k událostem, ovlivňujícím tyto krajiny možná až do dnešních dnů. Vysídlením německého obyvatelstva zanikla místní společenství, vazby a vztahy, a kostel tak začal chátrat. Dlouhou dobu sloužil jako sklad nábytku. Jako by místní krajina nebyla zasažena dostatečně, v padesátých letech se zdemolovaly dříve obývané domy, kostel obklopující. O třicet let později, jako pomyslná tečka před novou etapou kostela, se na příkaz městského národního výboru v Chrastavě zbořila i fara, panský dům. Zrušen byl bez okolů i přilehlý hřbitov. Tato devastující rozhodnutí zapříčinila magickou atmosféru venkovského opuštěného zámku, kterému se kostel dnes podobá. Kouzlo interiéru, připomínající na první pohled spíše divadlo než sakrální stavbu, je dáno dvoupatrovým prostorem, kruchtou, určenou pro varhany a sbor. Budovy barokní doby mají díky své (bývalé) zdobnosti jedinečné kouzlo i ve své zchátralé podobě. Dveře kostela zůstaly do příchodu manželů Kačaniových otevřeny, tudíž si v něm každý mohl provádět, co se mu zlíbilo. Přesto přese všechno Viktor Kačani věří v genia loci: „Místo může zase zpět získat ducha. Bylo to místo, ke kterému se místní upínali. Konaly se tu svatby, pohřby.“

Současným majitelem je římskokatolická církev. Ta manželům, respektive sdružení Svítání, kostel vypůjčuje. Duchovně založení manželé zde chtějí konat výstavy a koncerty a spojit lidi, kteří kostel budou navštěvovat. Konaly se zde vánoční bohoslužby a poutní mše pod taktovkou Mgr. Radka Vašinky. Konala se zde Noc kostelů, Svatojánský koncert a loni v létě čtvrté výročí oslavil multižánrový festival KUKOKLI. V roce 2019 zde uspořádala benefiční koncert Lenka Dusilová. Site-specific projekt Monument/um uskutečnili s cílem podpořit chátrající památky v oblasti Sudet.

„Benefiční projekt chce publicitou upozornit na neutěšený stav vybraných objektů a pomoci je oživit. Podpořit místní komunity a vytvářet možnosti pro sdílený prostor. Zprostředkovat nový pohled na památky. Posílit nejen cestovní ruch v regionu, ale i vědomí, že starat se o památky je důležité.“

Koncertem v kostele Navštívení Panny Marie umělci vybrali 51 054 Kč, které byly použity na opravu krovu a střechy. „Teď se podílejí na investicích ministerstvo kultury, Liberecký kraj, město Chrastava, orgány památkové péče města Liberce, dárci a hlavně také církev.“

Další krásné příklady najdete i na sociálních sítích a webových stránkách spolku Prázdné domy, který se zchátralým opuštěným budovám věnuje. Můžete s nimi na pravidelných tematických vycházkách některé skvosty i osobně navštívit.

Klára Mastíková, foto: Zdeněk Dam (Prázdné domy), OS Svítání, archiv České televize

V jaké krajině se cítíte doma, a proč?

V městské krajině, resp. v centrálních částech velkých měst; v prostoru kulturním a historickém. Líbí se mi různorodost města, rytmus střídajících se ulic, fasád domů, střech, parků, mostů atp. Mám ráda město jako místo sa setkávání, komunikace a dialogu, ať už lidí, myšlenek, minulosti se současností nebo kamenů a rostlin, které si svou formu přítomnosti najdou i mezi dlažbou a okapy.

Eliška Härtelová, literární vědkyně

„Cítit se doma“ mám spojeno spíš s lidmi než s krajinou. Ale je fakt, že do míst, kde jsem s lidmi něco silného prožil, se vracím s instinktivním pocitem domova. V tomto směru jsou moji domovskou krajinou severní Čechy, kde jsem jako farář začínal. Poloniny Krušných hor se silnicemi, které nikam nevedou. Okraj povrchového dolu s rypadly a kalovými jezery. Hvozdy Poohří s rozvalinami německých vesnic a hřbitovů. Vnímám bolest i krásu kraje, jeho přítomných i minulých obyvatel. Jsme svoji.

Jiří Bureš, farář

V podzimních Beskydech v cyklistickém sedle. Případně v bučině nebo březovém lese. Ze sentimentu svých dětských let ještě přidám borovicový les, i když po polské nedohledné rovině se mi vůbec nestýská. Proto, že kopce, lesy a čerstvý vzduch jsou opak toho mého „doma“. Proto, že cykloturistika oproti té pěši je prostě lepší (cestou stihnou spatřit z té nepřeborné přírodní krásy mnohem víc a jako bonus – ten vítr ve vlasech při sjezdu z kopce!).

Ewa Jelinek, farářka

Doma se cítím v naší zemi (na Slezsku), kde jsem se narodil, kde žiju, kde mám rodinu, přátele, spolupracovníky. Na svých cestách si stále uvědomuji, že máme krásnou krajinu – hory, nížiny, úrodné lány.

Prostě „zemský ráj to na pohled“. Jen to moře mi trochu chybí. Rád se z různých cest do naší vlasti milé vracím, tady je můj pozemský domov. „Skoro doma“ se cítím i na Slovensku, v Polsku a Německu, kde jsem nějaký čas studoval a rád na tu dobu vzpomínám.

Tomáš Tyrlík, předseda

Ekumenické rady církví v ČR

U mě je to jednoduché. Narodil jsem se na severozápadním okraji Prahy, v Dejvicích. Rodiče mě od malička vodili na procházky a výlety do okolí –



nejblíží k Matěji, na Babu a do Šárky. Dál na romantický hrad Okoř i na stará hradiště kmene Čechů Levý Hradec a Budeč. Výhledy k Řípu a kvrcholům Středohoří mě pořád berou za srdce. Když k tomu přidám i celoživotní zakotvení v Dejvickém sboru, není o čem hovořit. Tady žiju, to je můj domov.

Zdeněk Susa, lékař

ARo, foto: Vojtěch Zikmund

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 8. 2. a 22. 2. 2022 vybíráme:

Sbory a pracovníci

- Synodní rada udělila Janu Kučerovi osvědčení způsobilosti ke službě výpomocného kazatele z řad ostatních členů církve.
- SR potvrdila volbu Jany Rumlové za farářku FS ČCE ve Šternberku.
- SR souhlasila s ukončením zaměstnaneckého poměru Otakara Mikoláše dohodou a vyjádřila vděčnost za jeho dosavadní službu.
- SR vyslovila souhlas se záměrem vyslat faráře Tomáše Vítka na dvouměsíční pobyt do českých sborů na Ukrajině.
- SR jmenovala Jana Esterleho poradcem v oblasti organologie s celocírkevní působností.
- SR potvrdila volbu Pavlíny Lukášové za farářku FS ČCE v Hranicích.
- SR udělila dispenz Filipu Boháčovi od setrvání na místě seniorátního faráře Horáckého seniorátu.
- SR jmenovala Martinské grémium ve složení: Štěpán Esterle, Štěpán Groll, Karel Pacovský a Adéla Rozbořilová, a to na dobu dvou let (do února 2024).
- SR udělila Romanu Mazurovi dlouhodobé studijní volno v termínu od 20. 4. do 19. 7. 2022 a vyslala jej na kontaktní studium v Heidelbergu.
- SR udělila Evě Šormové dlouhodobé studijní volno v termínu od 1. 4. do 30. 6. 2022.

Kaplanské služby

- Synodní rada vyslala Pavla Šebestu do služby nemocničního kaplana v Baťově nemocnici ve Zlíně.

Ekumenické vztahy

- Synodní rada vzala na vědomí zprávu o jednání s nadací Stiftung gegen Rassismus a pověřila ÚCK v součinnosti s Komisí pro lidská práva k dalšímu jednání.
- SR souhlasila s konáním partnerské konference s Presbyterní církví USA, která se bude konat v červenci 2023 v Olomouci.

Správa církve

Synodní rada se zabývala personálním složením poradních odborů a komisí:

- vzala na vědomí rezignaci Evy Zadržilové na předsednictví poradního odboru ekonomického,
- vzala na vědomí rezignaci Vladimíra Kopeckého na členství v poradním odboru organizačním a právním,
- vzala na vědomí rezignaci Pavla Kaluse na členství v komisi pro vikariát a jáhenskou praxi,
- vyjádřila vděčnost všem výše uvedeným a děkuje za jejich dosavadní službu,
- jmenovala Ladislava Moravetze předsedou poradního odboru pro církevní zpěv,
- jmenovala Petra Štulce předsedou poradního odboru ekonomického,
- jmenovala Daniela Hellera ml. a Tomáše Vítka členy komise pro vikariát a jáhenskou praxi,

- jmenovala Zuzanu Lavickou za členku poradního odboru pro práci s dětmi,
- vzala na vědomí rezignaci Martina Prudkého na členství v poradním odboru teologickém a Jakuba Kašpara na členství v poradním odboru pro otázky životního prostředí, váží si jejich dosavadní práce a děkuje za ni,
- jmenovala Lukáše Klímu, Petra Slámu a Elišku Vančovou členy poradního odboru teologického a Martina Zikmunda jeho předsedou; zároveň vyjádřila vděčnost dosavadnímu předsedovi Filipu Susovi,
- jmenovala Jordana Tomeše členem poradního odboru ekumenického a Olgu Navrátilovou předsedkyní tohoto odboru.

Vyznání a život církve

- Synodní rada schválila podporu dlouhodobě osvědčených akcí, pořádaných povšechným sborem, a doporučila je k financování podle pravidel grantového systému diakonických a rozvojových projektů.
- SR se setkala se Správní radou Diakonie ČCE a také s ředitelkou Střediska humanitní a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE; jednání se týkalo aktuální situace na Ukrajině a možností rychlé a efektivní pomoci (jednání probíhalo 22. 2. a návazně bylo 23. 2. a 24. 2. rozhodnuto o konkrétních formách pomoci).
- SR souhlasila s uspořádáním webináře na téma „Člověk s postižením ve sboru“ v termínu 28. 4. 2022 od 19.00 hod.
- SR souhlasila s uspořádáním webináře na téma „K čemu a jaké máme mít senioráty“, který se uskuteční na podnět komise pro reformu správy církve.

Diakonie

- Synodní rada souhlasila s převodem 250 tis. Kč z prostředků Fondu sociální

a charitativní pomoci ve prospěch Diakonie ČCE – Střediska humanitární a rozvojové spolupráce.

Hospodářské věci

- Synodní rada vzala s poděkováním na vědomí „Analýzu investičního procesu ČCE“, vypracovanou poradním odborem ekonomickým, postoupila ji k vyjádření investičnímu výboru.
- SR se setkala se zástupci FS ČCE v Pardubicích, seznámila se s projektem na přebudování sborového domu Agapé a vyslovila souhlas s přijetím závazku sboru nad 2 mil. Kč (dle čl. 22 odst. 2 Řádu o hospodaření církve).
- SR vzala na vědomí žádost FS ČCE v Praze 4 – Braníku o schválení investičního záměru přesahujícího 2 mil. Kč a pozvala zástupce farního sboru k prezentaci tohoto záměru.
- SR vzala na vědomí přehled nemovitostí ve vlastnictví farních sborů, které byly na základě usnesení konventů na podzim roku 2021 vymazány z ústřední evidence nezcizitelných nemovitostí.
- SR vzala na vědomí zápis z jednání investičního výboru a správních rad investičních fondů ČCE (A) a ČCE (B).

Historické studie

- Synodní rada vyhověla žádosti Martina Vaňáče o zpřístupnění archivního materiálu pro účely jeho pedagogické a odborné práce.

Evangelická akademie

- Synodní rada souhlasila s uvolněním 30 tis. Kč z prostředků fondu pro podporu církevního školství na přípravu učebních pomůcek pro ZŠ Filipka; doporučila další podobné náklady řešit žádostí o poskytnutí dotace z diakonických a rozvojových projektů.

Jiří Schneider/Hof ►

HUMANITÁRNÍ POMOC

Sbírka pro Ukrajinu

Diakonie ČCE spustila mimořádnou sbírku na pomoc Ukrajině, která je ve válečném konfliktu.

Přispět do sbírky můžete těmito platebními údaji:

Číslo účtu: 292949292/0300

Váš variabilní symbol: 44113032

Výtěžek sbírky půjde na podporu obyvatel Ukrajiny, kteří museli opustit své domovy a také na pomoc nejzranitelnějším skupinám, které Diakonie dlouhodobě podporuje prostřednictvím svých ukrajinských partnerů. Diakonie a Českobratrská církev evangelická již společně uvolnily 500 000 Kč na okamžitou pomoc Ukrajině.

Diakonie na Ukrajině dlouhodobě spolupracuje s organizacemi, které poskytují opuštěným dětem náhradní rodinnou péči a pomoc lidem bez domova.

Blíže informace na www.diakoniespolu.cz.

Za vaše dary děkujeme!

LIDSKÁ PRÁVA

Literární soutěž proti rasismu

V rámci každoročního projektu Dáváme hlas ponižovaným uspořádala v letošním roce Českobratrská církev evangelická pilotní ročník literární soutěže pro mladé. Esej na téma „Nejsem rasista, ale...“ mohli soutěžící přihlásit do soutěže do 18. února.

Pořadatelům se po uzávěrce sešlo na 40 prací, které vyhodnotí odborná porota. V té zasedne senátor Pavel Fischer, novinářka Nora Fridrichová, bývalá ombudsmanka Anna Šabatová, emeritní synodní senior Daniel Ženatý a koordinátorka škol Evangelické akademie Helena Wernischová.

Slavnostní vyhlášení vítězů soutěže proběhne v Senátu 17. března u příležitosti Mezinárodního dne proti rasismu. Výherci získají peněžitou odměnu.

BOHOSLUŽBY

Velkopáteční bohoslužby v České televizi

Přímý přenos slavnostních velkopátečních bohoslužeb nabídne 15. dubna od 11 hodin druhý program České televize. Vysílat se bude z mělnického evangelického sboru, kázat bude tamější farář Miroslav Erdinger.

VZDĚLÁVÁNÍ

Seminář pro presbytery

V sobotu 26. března se v pražském Husově domě (Jungmannova 9) koná seminář věnovaný presbyterům naší církve. Vzdělávací setkání s názvem „Co by měl vědět každý presbyter“ připravuje oddělení výchovy a vzdělávání ÚCK ve spolupráci s poradním odborem pro práci s laiky.

Mezi řečníky promluví Pavel Hošek, vedoucí katedry religionistiky ETF UK, Roman Mazur, farář sboru v Praze-Libni a druhý náměstek synodního seniora a Ladislav Moravetz, celocírkevní kantor.

Přihlašování je možné do středy 23. března 2022 na: vychova@e-cirkev.cz.

SOLIDARITA

Pošlete vzkaz krajanům na Ukrajině

Řadu let trvají naše vztahy s přáteli, sestrami a bratry v českých evangelických sborech na Ukrajině. Žijí tam léta a máme je rádi.

Pošlete jim svůj vzkaz s podporou – rádi jej obratem předáme a věříme, že je podpoří a potěší. Děkujeme.

Své vzkazy můžete poslat skrze tento formulář:

<https://e-cirkev.cz/vzkaz-krajanum-na-ukrajine/>

Svoji podporu Ukrajině můžete vyjádřit také modlitbami i podpůrnými vzkazy na sociálních sítích. Připojit se můžete prostřednictvím hashtagu #PrayForUkraine.

ARo

v měsíci. Kromě klasických varhan lze doprovázet i na elektrickém pianu.

Kontakt pro zájemce:

kurátorka Hana Štěpánková, hana.ste-
pankova@evangnet.cz, telefon 723352821
(večer),

farář Michal Šourek, michal.sourek@
evangnet.cz, telefon 739244681.

OZNÁMENÍ

Varhaník

FS ČCE v Praze 4 – Jižní Město hledá dalšího varhaníka pro hudební doprovod při nedělních bohoslužbách. Sbor by uvítal, kdyby mohl hrát alespoň jednu neděli

KAZATELSKÁ MÍSTA

Sbor v Ostravě hledá faráře

FS ČCE v Ostravě hledá na uvolněné místo kazatele sboru faráře se schopností a ochotou k týmové práci. Bližší informace u kurátora sboru (tel. 608004356).



Diakonie 
Československé církve evangelické

SBÍRKA NA POMOC LIDEM NA UKRAJINĚ

292949292/0300
vs 2022

DMS NA ČÍSLO 87 777
DMS DIAKONIESVET 30
DMS DIAKONIESVET 60
DMS DIAKONIESVET 90



Cena DMS je 30 nebo 60 nebo 90 Kč. Více na www.darcovskasms.cz

www.diakoniespolu.cz



Česká křesťanská
environmentální síť



AUTOPŮST

Objevte nový rozměr postního období
a zapojte se do pokusu o prověření vlastní mobility.

Nechte auto doma v době

**od Popeleční středy 2.března
do Bílé soboty 16.dubna
2022**

- ✓ Objevte a vyzkoušejte si v tomto období (a třeba nejen v něm) jiné alternativy (kolo, vlak, autobus, chůze, spolujízda)
- ✓ Budete mít dobrý pocit ze zlepšení vlastní fyzické kondice
- ✓ Společně pak přispějeme malým dílem k budoucnosti, která si více váží života na Zemi



www.autopust.cz

SDÍLENÍ

Ekumenické setkání odborů mládeže v Kolíně

První dva únorové dny patřily vedoucím odboru mládeže napříč českými církvemi. Mezidenominační akce volně navázala na setkání zástupců leuenberských církví, které se konalo v prosinci v Pardubicích.

Apoštolská církev v Kolíně přivítala na základě pozvánky od České evangelikální aliance přes tři desítky zástupců jednotlivých církví, kteří se mládeži věnují. Za ČCE se účastnili Radka Hojková (oddělení výchovy a vzdělávání z ústředí ČCE), Lalia Diopová a Kryštof Sojka (oba z oddělení mládeže). Na programu bylo především vzájemné sdílení, ale důležitým vedlejším efektem bylo i navázat kontakt a odbourávat některé ekumenické předsudky. V následujících řádcích se očima účastníka pokusím vybrat a popsat několik témat z programu, která mne zaujala.

Quo vadis?

Jedním z prvních bodů byl popis aktivity v jednotlivých denominacích. Měli jsme odpovědět na čtyři základní otázky:

1. Z čeho jste nadšeni?
2. S čím zápasíte?
3. Co vás inspiruje?
4. Na co se chcete zaměřit?

Zdánlivě jednoduché dotazy však byly pořádným oříškem. Jak vybrat jednu věc? Na co dát důraz? S přihlédnutím k prezentaci před ostatními se nabízela i otázka, co o sobě vlastně chceme říct. Co chceme sdílet?

Plní dojmy z farářského kurzu, který se konal jen několik málo dnů před výjezdem do Kolína, jsme v první otázce vyjádřili vděčnost za to, že se faráři o mládež zajímají, a dokonce jí pod názvem V co (ne)věří generace „Z“ věnovali celý svůj týdenní vzdělávací program. V místě určeném pro znázornění odpovědi na druhou otázku se po našem uměleckém snažení objevil přechod pro chodce, metaforicky vyobrazující ztrátu mladých při přechodu mezi konfirmací a mládeží a pak mezi mládeží a světem dospělých.

Držící se ruce a obraz recyklace/oběhu v odpovědi na třetí dotaz poukazovaly na to, jak inspirativní je každý mladý člověk, zapojující se aktivně se slovy „chci vrátit církvi a mládeži to, co mi dala“. Na poslední odpovědi se většina zúčastněných shodovala. Opakoval se motiv jisté sítě pracovníků s mládeží, moderním slovem *networking*.

Jak se daří skupinám české mládeže?

Zajímavým bodem programu byla prezentace z dotazníkového šetření mezi mládežemi, které se konalo v minulém roce. Dotazník byl šířen pouze mezi čtyřmi evangelikálními církvemi, a tak chyběla data za ČCE, ale i tak nám poskytl nevídaný vhled do světa mladých. Necelé dva tisíce respondentů odpovídaly na otázky, týkající se složení a fungování schůzek mladých, dále role vedoucího mládeže, duchovního života a vztahu mezi mládeží a vedením sboru. ►

Z dotazníku a následných úvah vyplývalo mnoho podnětů a závěrů. Některé zcela zjevné, některé překvapivé. Opakovala se potřeba nebýt na práci s mládeží sám. Práce v týmech, možnost sdílet své neúspěchy a čerpat energii a nápady.

U vedoucích mládeže (kteří na své pozici dle dotazníků vydrží průměrně 4,5 roku) se objevovala touha po vzdělávání, možnosti čerpat od zkušenějších a setkávání s dalšími na podobné pozici.

Domů s kontakty

Z Kolína jsme odjeli nejen plni dojmů, nových znalostí a předaných zkušeností, ale také ověření vizitkami a facebookovým přátelstvím. Což bylo pro nás obzvlášť cenné před blížícím se sjezdem evangelické mládeže v září roku 2022 v Ostravě, který ponese název „Ve víru víry“. A od našich ekumenických kolegů se jistě nejen v oblasti práce s mládeží můžeme leccos naučit. **Kryštof Sojka**

HUMANS OF ČCE

Matěj Bouček

Předseda Seniorátního odboru mládeže Pražského seniorátu



Vážím si toho, že v Českobratrské církvi evangelické mohu nacházet společenství, skrze které mohu prožívat svou víru, poznávat druhé i sebe sama. Ta církev mi dává možnost hledat smysl v každodenním jednání, někam patřit a nějak se identifikovat. Rovněž jsem vděčný za příležitost ochutnat rozličné buchty a koláče při kávě a čaji po nedělních bohoslužbách.

foto: František Plzák

MOJE CÍRKEV

Господи, помилуй / Kyrie, eleison

(bohoslužba Proti strachu, Praha, 24. 2. 2022)



Chomutov: Místo o mnoha příbytcích

Vytěžit vzácnosti hluboko skryté

Chomutov na první pohled není matička stověžatá. Na první pohled naopak upoutá oči návštěvníka monotónní šedí sídlišť, nalakovaná nedávno na růžovo. Pod touto šedí se však rozestírá bohatství na české poměry až netypicky pestré. Příznačně pro celý Ústecký kraj má i v Chomutově smysl trpělivě dolovat, dolovat pod povrchem, vytěžit vzácnosti hluboko skryté. Jsem vděčný, že jsem se mohl přestěhovat z rodné Prahy právě sem. Už zdejší národnostní složení naznačuje kosmopolitní charakter metropole, pulzující životem – setkáte se tu třeba s početnou komunitou volyňských Čechů (kteří též dlouhodobě tvořili jádro zdejšího evangelického sboru), s potomky místních Němců (nebo lidmi ze smíšených česko-německých rodin), s Romy nejrozumnějšího původu, včetně početné olašské komunity, se silně zastoupenými Rusíny, Slováky, Vietnamci, Kurdy... Oproti většinové, převážně monolitní české společnosti považují tento typický sudetský prostor za rozžhavený tavicí kotlík kultur, tuzemský nový svět... Ale i komunity, které tu spolu žijí desítky let v těsném sousedství, mívají k sobě doposud mnohdy daleko; a prostor pro jejich sbližování se může otvírat právě v církvi.

Pokud jde o její potenciál, napadají mě dvě anekdotické historky. Jednu mi vyprávěl kolega z ekumeny, který zde působil již na počátku tisíciletí v bouřlivé atmosféře společenství, tvořeného zneprátenými frakcemi několika zbývajících odvěkých členů. V té době, při pravidelných procházkách okolo uživatelů toluenu, shlukujících se v křovinách tehdy ještě dost zanedbaného centrálního parku, propadal čím dál hlubší depresi. A jednoho obzvláště pochmurného rána se dočetl v novinách, že Ústecký kraj je nejateističtějším krajem světa. V tu chvíli jeho srdce zajásalo: „Prima, nemusím jezdit na misií někde do rovníkové Afriky, když mohu zůstat tady.“

Tu druhou historku vyprávěla přímo bývalá kurátorka našeho sboru. Pocházela z rodiny s evangelickými kořeny, ale o náš sbor se začala intenzivněji zajímat až v období osobní krize, v jejímž důsledku nakonec uvítala možnost nastěhovat se do nerekonstruovaného bytu ve sborovém domě. V té době (počátkem devadesátých let) i naše evangelické společenství sestávalo prakticky už jen z několika starších lidí, kteří tuto sestru (jakožto jedinou významně mladší) přemlouvali, aby přijala kandidaturu na post kurátorky. Když ji razantně odmítala, utěšovali ji slovy: „Neboj, dřív než tvé



funkční období skončí, sbor zanikne.“ Ale od té doby sbor poznovu kontinuálně roste; z krátkodobého pohledu pomalu, z dlouhodobého pohledu jistě. V současnosti zde vidíme již všechny generace poměrně rovnoměrně zastoupené, všechny se nějak podílejí na různých podobách sborového života.

Spíš než o otázku kvantity jde však o zvláštní kvalitu vztahů, jež v našem českobratrském společenství Duch Boží neúnavně buduje. Pokud jde o zbožnost, pozoruhodně se tu snoubí onen až starobyle tradiční evangelický prvek (repre-

zentovaný právě zbývajcími volyňskými Čechy, ale i některými přistěhovalci odjinud) se svěží spiritualitou konvertitů, která se projevuje svobodně, neukotveně, v nejednom případě překřtívá například esoterické inspirace, v jiných případech je naopak velmi tvrdě a racionálně kultivována z pozic krajního skepticismu... Dá se říct, že zdejší církve se vyznačuje až fantastickým pluralismem, existují tu jako živoucí doklad slova: „Hle tvořím všecko nové“ v téměř přímém přenosu.

Ovšem nejde jen o zbožnost, ale i o ryzí mezilidskou vzájemnost, která se u nás dlouhodobě rozvíjí. Převážná většina bratří a sester po bohoslužbách společně usedne i u kávy a čaje, kde se jasněji ukazuje proměna společenství v novou rodinu. Někdo tak o našem sboru opravdu vypovídá – že tady skutečnou rodinu našel. Jiná členka sboru zavzpomínala na situaci, kdy ve městě potkala člověka z azylového domu, s nímž pravidelně sedávala po bohoslužbách u kávy a čaje, a dala se s ním do řeči. Záhy do jejich rozhovoru vstoupila oběma známá sociální pracovnice, jež projevila potřebu tuto členku ze společnosti onoho bratra zachránit. Zmíněná sestra odpovídala v tom smyslu, že s tím člověkem normálně sedává po bohoslužbách, pročež necítí ani jinde potřebu nechat se od něho zachraňovat. Někteří z bratří a sester, kteří sami prošli mnohým utrpením, slouží pastoračně dalším, v institucích i mimo ně. A opět často zcela přirozeně a nenuceně, takže (Bohu díky) už nelze rozeznat, kde končí pastorační služba, a kde pokračuje prostý život sám o sobě. Jiná ze sester, žijící dlouhodobě bez domova, zase nejednou prokázala krajně spontánní působení misijní, když vždycky někomu (například kamarádce narkomance-prostitutce, s níž se poznala myslím u výdeje polévek) řekla: Pojď se mnou tam a tam (aniž by přesně definovala evangelické bohoslužby či evangelickou církev), tam je to hezký, tam se zpívají písničky atd. Ale na druhé straně se našich bohoslužeb účastní samozřejmě i lidé vystupující velmi solidně, kteří měli to štěstí nabýt dobrého vzdělání, životních jistot, zabezpečení... Dodávám, že pokud jde o rozvoj vzájemných vztahů, nejedná se vždy o idylu. Lekdy přeshlapujeme kdesi na začátku (a někdy ještě

před ním). Stále pocítuji potřebu, aby se různé třecí plochy obrousily a ledy roztály, aby nás Duch Boží společně vedl ještě mnohem dál, mnohem blíže, mnohem hlouběji ve vzájemné lásce... Ale setba už neodvratně raší; v zahradě, kde se prolnou odrůdy vegetace nebývale nakombinované. V zahradě připomínající na první pohled džungli, kde ztrácíš schopnost rozeznat odrůdu planou od pravé.



Kdybych měl vypsát ještě nějaká ryze objektivní data, napadá mě například výčet: Za posledních několik let chomutovský sbor díky Bohu poskytl nebo nadále poskytuje zázemí (duchovní i mezilidské) nejméně 27 lidem s oficiálně diagnostikovaným duševním onemocněním, mimoto například dvěma lidem nedávno propuštěným z výkonu trestu, nemluvě o dalších lidech propuštěných z výkonu trestu již před delší dobou, jednomu akademickému teologovi, který sám již slouží jako farář jinde a který také sám vzešel z řad chomutovských konvertitů. (S tím, že jsem nezapočítal další desítky lidí s obdobnými životními příběhy, jimž byla duchovní služba z naší strany poskytnuta doposud jen mimo sbor a nenavštívili zatím naše bohoslužby či jiná sborová setkání.)

Zajímavé by bylo i zjišťovat, jakou si Českobratrská církev evangelická získává pověst v širším okolí. Doslechl jsem se, že někteří místní o ní uvažují ►

jako o církvi, která je překvapivě „normální“: „Když už se nechat někde pokřtít, tak u evangeliků“, „tam je to normální“, „tam do tebe nebudou furt něco hustit a tlačit, je možné si tam o všem normálně povídat...“ Existují tisíce úhlů pohledů, z nichž se lze na chomutovský sbor dívat.

Na první pohled Chomutov není matička stovek žatá. Ale je to místo o mnoha příbytích, do nichž se

vtěsnává nesčíslně jedinečných životních příběhů. „V domě mého Otce je mnoho příbytků,“ říká Ježíš. (J 14,2a)

Chomutov – čistý předobraz království Božího. I pro Českobratrskou církev evangelickou je spásné mít v něm své místo.

Filip Němeček, jáhen v Chomutově,

foto: www.visit.chomutov.cz

LIDÉ

Naplňuje mě, když jsou lidé vděční a spokojení

Kateřina Vojkůvková, kurátorka sboru v Dobříši

Synodní rada vyhlásila pro rok 2022 téma „Lidé“. V průběhu roku proto oslovujeme členy naší církve, působící na rozličných církevních pozicích, a prostřednictvím několika otázek přiblížíme jejich práci. Na chodu sboru se podílí mnoho lidí, jejichž práce často není na první pohled vidět. Zde bychom chtěli dát prostor právě jim a docenit jejich službu.

1. Co je v praxi hlavní pracovní náplní ve vaší sborové funkci?

Momentálně jsme bez faráře, takže je toho opravdu hodně. Připravuji ohlášky, kupuji dárky pro oslavence, sháním faráře na neděli a varhaníky. Taky hlídám granty, podávám jejich finální znění, u některých píšu vyhodnocení a vyúčtování. Píšu zprávy o sborovém životě.

Teď všem vypisuji potvrzení o darech do daní a upozorňuji salárníky, že nezaplatili salár nebo že by si jej mohli zvýšit. Dávám dohromady smlouvy, podepisuji je, hlídám platby a sborový účet. Svolávám brigády, píšu sborové maily a na sborový „whatsapp“ dávám novinky a připomínám, co se bude dít.

2. Co vás motivovalo k tomu na tuto pozici nastoupit?

Cítila jsem se na to a manžel s tím nakonec souhlasil.

3. Co vás na práci na této pozici nejvíce naplňuje a v čem naopak spatřujete její úskalí?

Ráda věci organizuji. Těší mě, když jsou lidé vděční a spokojení. Nejhorší je, když si mi pak



někdo stěžuje, proč nefunguje kotel a nezvoní zvon a že je tady nepořádek a zmatek a proč tím někoho

nepověřím. Úskalí je v tom, že toho mají hodně všichni a málokdo bydlí přímo v Dobříši, aby mohl operativně pomoci.

4. Co vás v práci pro sbor inspiruje?

Prostě mě to baví a naplňuje. Mám radost, když přicházejí noví lidé a staří neodcházejí.

5. Čím jste se v poslední době ve vašem sboru zabývali?

Loni na Velikonoce nám zemřel kazatel, ještě pořád se z toho vzpamatováváme. Do toho řešíme opravu střechy na kostele v Hořovicích a půdní vestavbu. Strop tam v sále máme dočasně podepřený. *připravila Adéla Rozbořilová*

SPRÁVA SBORŮ

Kurátoři berou svůj úkol vážně

Webinář o postavení kurátorů

Ve středu 9. února večer se uskutečnilo online setkání kurátorů naší církve. Bylo chystáno a inzerováno s obavami, zda už virtuálních setkání nejsou mnozí přesyceni, ale vydařilo se nad očekávání – doufali jsme v jeden či dva tucty a sešla se nás celá kopa (přes 60)!



Prvním bodem programu (po pobožnosti) byl rozhovor se čtyřmi kurátory. Pozvání k němu přijala Hana Mazurová ze sboru v Chrudimi, Pavel Šimek z Horních Dubenek, Jakub Kašpar z Vrchlabí a Marek Vraj z Olomouce. K setkání se připojil také synodní kurátor Jiří

Schneider. Po úvodních otázkách (jak se ke kurátorování dostali, jak se ve své roli cítí a co jim dělá a nedělá radost) následoval rozhovor, z něhož jsem si odnesl, že svůj úkol berou vážně, někdy pod ním klesají a nejsou si jisti, zda na něj stačí, ale uvědomují si svá specifická obdarování a snaží se je s Boží pomocí rozvíjet. Stojí o naši podporu a zpětnou vazbu, uvědomují si, že na svůj úkol nejsou sami. Leckdy nevědí, komu kurátorské kormidlo předají a jak to bude v jejich staršovstvu a s jejich sborem dál, ale přece se snaží ze všech sil.

Mluvílo se i o možných nástupcích – někteří volali po výchově a nebo alespoň po tom dávat vhodným kandidátům najevo, že by se na kurátorskou funkci hodili. Někteří z kurátorů stáli o podporu, o „přítele na telefonu“ a o větší kontakt mezi sbory. Poukazovalo se na pravidelné setkávání kurátorů v rámci některých seniorátů. Bratr synodní kurátor myslím nejen v nadsázce upozornil na potřebu vzniku spolku evangelických kurátorů (po příkladu farářského Spolku evangelických kazatelů).

Mluvílo se také o připravovaném manuálu pro presbytery i kurátory, nad kterým bychom se zase v tomto formátu sešli. A tak jsme se rozcházeli či odpojovali s tím, že se sejdeme zas.

Ondřej Ruml

Auta, auta, samá auta

PŮST jako projev solidarity s člověkem i se Zemí

Automobil je dobrá věc. Člověk se odveze, kam chce. Auto je symbol nezávislosti, volného svobodného cestování. Už od šedesátých let 20. století se automobil, podobně jaké létání, stal samozřejmým znakem blahobytu. Ne náhodou blahobyt současného světa rostl ruku v ruce právě s počtem automobilů. Dnes jich prý jezdí po světě

Tak jako v mnoha jiných věcech i v automobilismu současná nenasytná společnost nezná žádnou míru. Aut bude přibývat tak dlouho, dokud nedojde ropa anebo místo na Zemi, které by se ještě dalo přeměnit na ulice či dálnice. Dnešní člověk je zkrátka stále v pohybu a bez auta si už život představit nedokáže.



asi 600 milionů. A ještě to není zdaleka konec. Náš tuzemský výrobce Škoda Auto loni zaznamenal výrazný nárůst prodeje. Do deseti let chce prý prodávat dvojnásobek. Auta, auta, samá auta. Přes všechny výhody automobilismu začínáme narážet na limity. Zabírá se stále nová půda, aby se stavěly silnice širší a nově. V městech automobily výrazně přispívají ke zhoršení kvality vzduchu a zvyšování hladiny hluku. A v globálním měřítku představují jedno z hlavních odvětví, spalujících fosilní palivo, ropu, kterou motory nenávratně přeměňují na skleníkové plyny.

A přece. Nedalo by se něco dělat dříve, než budeme muset? Ještě před pouhými sto lety (a co to je v historii lidstva?) bylo všechno jinak. Lidé žili spíše na jednom místě, ve městě nebo na vsi, kde pracovali či hospodařili. Neustálé cestování bylo nemyslitelné a také k němu nebyl důvod. Nám se tehdejší způsob života snad může jevit zaostalý a méně hodnotný, ale byl takový skutečně a ve všech ohledech? Neměli lidé více klidu, času na sebe a své blízké, lepší vzduch a vodu? Neměli více času a usebranosti také na modlitbu? A přináší nám náš motoristický způsob života skutečně jen

samé výhody? Anebo se ručička vah pomalu, ale jistě přehupuje na stranu nevýhod? Jízda autem v dnešním hustém provozu, to není jen pohodlí, ale také stres a neustálá hrozba nehody. Auto nás pod nálepkou zdánlivé svobody vlastně neustále svobody zbavuje. Nemáte kde zaparkovat, musíte platit pojištění, pohonné hmoty, servis, parkování... Stále více lidí trpí nedostatkem pohybu, obezitou a poruchami pohybového ústrojí. A kromě toho za motoristou zůstává stopa v podobě zničeného vzduchu, hluku a navždy ztraceného paliva.

Nestálo by za to zamyslet se, zda auto opravdu vždy potřebuji? Ano, většina lidí se vám při takovýčto úvahách vysměje. Přece se nebudeme omezovat, když všichni jezdí. Ale my křesťané bychom takto uvažovat neměli.

Snobismus by neměl být naším heslem. Evangelní výzva ke skromnosti platí i pro automobilisty. Co takhle v nadcházející době postní nechat auto doma? Chodit raději pěšky či jezdit vlakem, pokud je to možné? Půst nemá být jen slepým dodržením nějakého náboženského zvyku. Půst má mít hlubokou vnitřní motivaci, mám vědět, proč se od něčeho postím. Namísto bezduchého a většinou špatně motivovaného půstu v jídle zkusme letos auto-půst jako projev solidarity s člověkem, s přírodou, se Zemí. Choďme víc pěšky. Odpočineme si my, naše okolí, příroda. A Bohu uděláme radost tím, že jsme nemysleli jen na sebe, ale i na něho a na ty, kdo přijdou po nás.

Matuš Kocián, foto: pexels.com

FINANCE

Českokatolická církev evangelická zveřejnila výsledky investic za rok 2021. Výrazně překonaly inflaci

Nejlépe se dařilo investicím do nemovitostí

Českokatolická církev evangelická má prostředky svého Personálního fondu uloženy až na drobné výjimky ve třech subjektech. Jsou to dva investiční fondy: ČCE (A) a ČCE (B) a realitní společnost ČCE Reality. Dohromady se jedná v tržní hodnotě o přibližně 800 milionů Kč.

V roce 2021 se podařilo majetek zhodnotit vobou fondech o 7,5 % – tedy zatím nejvíce za dobu investování touto formou. ČCE Reality dosáhly díky velkému růstu cen zemědělské půdy a bytů, což jsou dvě základní složky církevních nemovitostních investic, předběžně dokonce více než 16 % růstu.

V každém případě se podařilo výrazně překonat inflaci, vyjádřenou ročním průměrem indexu spotřebitelských cen (3,8 %). To by měl být cíl i v dalších letech.

Ve fondu ČCE (A) jsou v současnosti nashromážděna aktiva za 182 mil. Kč, ve fondu ČCE (B) je to ještě o 10 mil. Kč více. ČCE Reality představují přibližně 415 mil. Kč v zemědělské půdě a třech nájemních domech.

Finance do všech těchto subjektů vkládá církev postupně, z finančních náhrad od státu – například z té loňské odešlo do každého fondu 8 mil. Kč, do Realit pak 10 mil. Kč. Vklady (nyní v celkové výši 548 mil. Kč) se však postupně snižují kvůli potřebě krytí deficitu v průběžném financování mezd farářů a pastoračních pracovníků. V investiční části Personálního fondu však na druhou stranu zůstává dosavadní zhodnocení majetku uvedených tří subjektů, které jen v roce 2021 činilo 12,3 mil. Kč u ČCE (A), ►

13,5 mil. Kč u ČCE (B) a předběžně cca 56 mil. Kč u ČCE Reality.

Investiční strategie fondů byla definována v roce 2014 poměrně opatrně (s převahou likvidních a konzervativních investic – dluhopisů a finančních nástrojů) a bude třeba zvážit některé změny. Po téměř sedmi letech aktivní správy můžeme konstatovat, že se i přes některé nepříznivé roky (2015, 2018,

portfolia (7,1 % p.a.), zisk vytvořený za toto období představuje 230 mil. Kč. Přesto nedosahujeme kvalit velkých univerzitních nadací či zahraničních církví, postavených na dlouhodobém investičním horizontu. Návrh na úpravu investiční strategie bude předložen jednání synodu v květnu 2022 spolu s vyhodnocením dosavadní správy majetku Personálního fondu.



případně i 2020) daří majetek Personálního fondu zhodnocovat na úrovni srovnatelné s kvalitními velkými fondy. Díky specifiku ČCE Realit pak je možné mluvit i o nadprůměrné výnosnosti celého

Podrobné informace naleznete na webu ustredicce.cz, kde jsou také dostupné zprávy z investičních fondů ČCE.

Jan Matějka

GENERACE

Co je důležité, je očím neviditelné

Za Milenou Šimsovou (1932-2022)

Po dlouhé těžké nemoci zemřela Milena Šimsová. Trojnásobná maminka, sedminásobná babička a trojnásobná prababička. Letos by oslavila 90 let. Rodina děkuje všem přátelům a známým, hlavně pak Městskému domácímu hospici v Brně.

Narodila se ve Svätém Martinu na Slovensku jako nejmladší dcera Jaromíra Procházky, důstojníka československých legií a geodeta. Vystudovala archivnictví a historii s červeným diplomem, vzala si evangelického faráře Jana Šimsu. Stala se tak ženou z fary.

Jako autorka a spoluautorka vydala *Úzkost a naději*, knihu o evangelicích během druhé světové války *Prošli jsme v jeho síle, V šat bílý odění: zápasy a oběti Akademické Ymky* nebo životopisnou knihu *Svět Jaroslava Šimsy* a naposledy vzpomínky a dopisy *Dlouhý běh Jana Šimsy*.



Milena Šimsová s manželem

Celý život prosazovala spíše tradiční pojetí evangelické víry, ale současné postoje jí nebyly cizí. Politicky a společensky byla orientována sociálně demokraticky s pozitivním přístupem k přírodě.

Byla laskavá, dobrosrdečná, celý svůj život své rodině pomáhala, místy vtipná, ale taky nesmírně silná, pracovitá, panovačná a tvrdohlavá. Občas si zarputile stála za svým a leckomu tím mohla lézt na nervy.

Vzpomínám na chvíli, kdy mě při pobytu na chatě od stýskání po mamince nutila něco dělat, protože „dělání, dělání všechny smutky zahání“. Vzpomínám na naši názorovou rozepří o tehdejší klipu Přemluv bábu, v němž jí ledačos vadilo, ačkoli jej neviděla, přičemž citovala *Malého prince* – „co je důležité, je očím neviditelné“. Od té doby mě obliba toho příběhu irituje a já, co nevidím, nekritizuju. S odstupem času mi ale celá záležitost připadá malicherná.

Z vyprávění pak vím, že poté, co se dědeček dočetl, že náš táta podepsal Chartu 77, odvětila „však si Aninku musí zasloužit“.

Říkala, že důležité je nejen vzdělání, ale také výchova charakteru. Aby člověk neustále vážil, co je správné, co je pravdivé, a co není. A aby dorostl k statečnosti za tu pravdu se postavit. Aby se nenechal unášet proudem a nenechal se dotlačit k tomu, že by pronášel jednoduché soudy.

Ani současnost jí nebyla lhostejná. „Mráz zabíjel lidi. No jakto mráz? My jsme přece zodpovědní za to, že jsou tu bezdomovci a lidi, kteří nemají kam jít. My jsme je zabili, a ne mráz. Je to věc našeho svědomí a našeho poměru k Pánu Bohu.“

Jaký může být její odkaz? Podporujte hospice nebo neziskové organizace, působící ve vašem okolí. Jejich pomoc a ochota pomáhat druhým, nemocným nebo umírajícím a jejich rodinám, je nedocněna nebo podhodnocena. V solidaritě je síla.



Žijte v pravdě, pomáhejte bezmocným a těm, kteří jsou zasaženi bezprávím, zvláště v dnešní době. Nahrazujte a doplňujte pomoc tam, kde instituce nedostačují nebo selhávají. Podporujte organizace, pomáhající jak doma, tak v zahraničí, podporujte romské nebo sexuální menšiny.

Buďte kritičtí, buďte zdravě tvrdohlaví, ale taky dobrosrdeční a láskyplní. Mějte v rodinném a pracovním životě pořádek. Zajímejte se o historii a hleďte v ní aktuálnost současného dění, uchte se v souvislostech, hleďte v učení zábavu.

Ač se vám to nemusí zdát, budete žít podobně křesťanským životem, jakým byla přes všechna životní příkoří naplněna Milena Šimsová.

Petr Hrudka, foto: archiv rodiny Hrudkovy

PŮST

Nemít přecpané břicho

S autorem *Postní kuchařky* o tom, proč svými recepty obohatil Postní sbírku

Červená řepa po burgundsku, nebo grilovaný květák spolu s kari omáčkou a směsí čerstvých bylinek. To je jenom ukázka z mnoha receptů *Postní kuchařky*, která vychází spolu se zahájením tradiční Postní sbírky.

Kuchařka nabídne originální recepty z domácích surovin, které si můžeme dopřát nejen o půstu, ale po celý rok. Jejich autorem je kuchař Pavel Drdel, majitel strakonické restaurace Sůl a řepa a zároveň jeden z ambasadorů Postní sbírky.

Jak ses dostal k tomu, že jsi pro Diakonii napsal *Postní kuchařku*?

Diakonie mě loni oslovila, abych připravil šest postních receptů, které lidé dostali emailem, když darovali peníze do sbírky. A mě napadlo podpořit výtěžek Postní sbírky také tak, že jídla zařadím do menu své restaurace. Nakonec se mi pod rukama zrodilo těch postních receptů 45. Nápad vydat je knižně na sebe nenechal dlouho čekat. I za tím stáli lidé z Diakonie.

Jsi věřící?

Nejsem častý návštěvník bohoslužeb, ale věřící jsem. Snažím se chovat tak, abych si v nebi své místo zasloužil, a potkal tak své blízké, které už pár let nevidím. Vira mi navíc pomáhá překonávat i těžké překážky a věřím, že i tichá modlitba dokáže ochránit nejen mé blízké. Také miluji úžasnou atmosféru kostelů, která mě mnohdy donutí zastavit se.

Co pro tebe znamená půst, praktikuješ jej ve vlastním životě?

Pro většinu z nás je postní období spojeno především s jarní očistou, pro mne však neznamená vzdát se jen masa. Jde i o skromnější přístup k jídlu během celého roku. Třeba i o Vánocích,



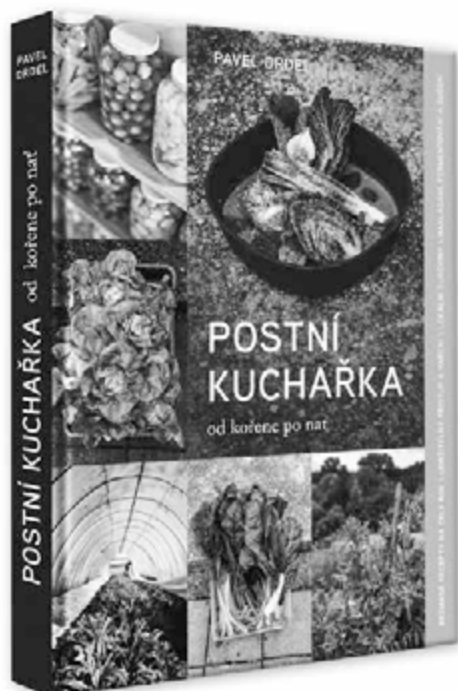
kuchař Pavel Drdel

kdy cítím, že je špatné mít plný stůl, přecpané břicho, když na druhé straně země nemají lidé co jíst. Půst pro mne taky znamená být šetrný nejen ke svému tělu, ale i k přírodě.



Recepty v kuchařce jsou založeny na místních surovinách, žádné avokádo, mango, exotické suroviny. Proč?

Zřejmě je to přirozeným vývojem, ale možná i tím, že stárnu a že mám k místům, kde žiju, mnohem větší vztah než před dvaceti lety. Raději budu pracovat se surovinami, které vy-



rostly v blízkém okolí než se surovinami, které se k nám musí dovážet z velké dálky. Nejen, že tak ulevím životnímu prostředí, ale podpořím i místní farmáře a zemědělce.

Vaříš tak i ve své restauraci?

Ano. A i když se v menu objevuje maso, na talíři má první místo především zelenina snad ve všech tradičních i netradičních podobách. V mém osobním životě se snažím masu co nejvíce vyhybat především z důvodu nadprodukce a nemorálního chování k živým tvorům. Stále věřím, že se lidé vrátí zpět k tomu, jak to bylo dříve. Maso se na jídelníčku objevovalo jen zřídka.

Bylo to tak hned od začátku?

Když jsme restauraci otvírali, bál jsem se, jak by naši hosté reagovali na jídla, která jsou připravena z obyčejných surovin, jako je třeba mrkev, celer. A tak se v menu objevovaly suroviny jako třeba hovězí pupek z Namibie nebo chilská vepřová panenka. Na začátky restaurace tedy nejsem příliš hrdý. Po roce a půl jsme se ale vydali tou správnou cestou. Dnes už je většina surovin v naší kuchyni lokální nebo od malovýrobců z České republiky.

Co na to lidi v tvé restauraci?

Velká část hostů k nám dojíždí z celé republiky, což by bylo možné považovat za úspěch, ale mě to spíš mrzí. Raději bych, aby víc chodili místní. Ti však na náš způsob nejsou připraveni. Dost často jsou rozčarováni z toho, že v menu nenajdou smažený sýr, řízek, steaky, hranolky... Já ale směr, kterým se ubíráme, měnit nechci. Tak uvidíme, co budoucnost přinese.

V kuchařce i v restauraci hodně využíváš nakládanou, fermentovanou a sušenou zeleninu a bylinky. Není to moc pracné? Budou si to lidi umět uvařit doma?

Nakládání, fermentování a takzvané zpracování od kořene po nat je skutečně hodně pracné, ale i v profesionální kuchyni jde s provozem restaurace skloubit. Odměnou je pak nejen netradičně uložená zelenina, ale v případě fermentace plná vitamínů a probiotik. Kuchařka je připravena tak, aby si každý mohl jídla i nakládanou zeleninu snadno připravit v domácích podmínkách.

Vzdal ses autorského honoráře ve prospěch sbírky pro děti v Libanonu, zároveň pomáháš i dětem tady u nás. Kde se to v tobě vzalo?

Myslím, že se s tím člověk narodí. Nemyslet na sebe, pomáhat druhým patří navíc k základní lidské výbavě. A protože za vznikem knihy stála Diakonie, nebylo se nad čím rozmýšlet.

www.postnisbirka.cz

Ivana Dingová, foto: diakonie.cz



SLOVO



Mír na zemi daruj nám, nezřekni se nás...

(Shromáždění na podporu Ukrajiny, Praha 22. 2. 2022)

foto: Petr „Zewlakk“ Vrabec

Rasismus na vlastní kůži

Náraz s jinakostí

Jak se projevuje rasismus, zeptal jsem se několika přátel, kteří s ním mají zřejmě zkušenosti – díky barvě své pleti, svému původu či náboženství. Všichni mi odpověděli velice citlivě, až i trochu obecně. Děkuji jim zde ale i za to, že svůj názor projevili. Rasismus se zřejmě pozná také podle toho, že se o něm těžko mluví...

Pokud na základě fenotypu daného jedince (do nějž patří vzhled a vnější kulturní znaky – viz oblečení, účes) usuzuješ na jeho niterné nastavení a kognitivní schopnosti.

Dominik Dostál,

student Husitské teologické fakulty



Jürgen Micksch

Rasismus znamená, že se konstruuji skupiny lidí, jimž se následně připisují negativní vlastnosti, pro něž jsou pak diskriminováni.

Jürgen Micksch, *zakladatel Týdnů proti rasismu*

Nejprve bych rád uvedl, že rasismus není, dle mého názoru, zde v Čechách tím největším problémem. Rád bych též dodal, že je zároveň třeba s tímto slovem šetřit. Jak se rasismus projevuje? Nejčastěji je doprovázen velkou mírou neznalosti a nepochopení sociokulturních rozdílů. Každé etnikum si vytváří svá vlastní společenská pravidla v kontextu prostředí, ve kterém se nachází, a do tohoto

procesu začleňuje již získané zkušenosti a zvyky. U Romů je to velice bohatý a dynamický proces s ohledem na cestu, kterou již urazili. Neznalost opodstatnění získaných zkušeností, zvyků a pravidel uvnitř komunit vede k porovnávání a násled-



Nikola Taragoš

nému nepochopení těchto společenských norem. Zde u nás, v Čechách však dochází k zaměřování takzvané strategie přežití, která se týká z velké části lidí chudých, žijících na periferii společnosti, za společenskou normu, tedy zvyk dané komunity. Dost často se tento jev dotýká samotných Romů, kde se chudoba spojuje s etnicitou. Toto vnímám jako projev nepochopení, ale zároveň jako projev rasismu. Věřím, že naše společná budoucnost bude z rozmanitosti a rozdílnosti velmi čerpat a profitovat. To je ideální způsob, jak se vyhnout unifikaci a plochosti.

Nikola Taragoš, *výkonný ředitel Romodromu*

Řekla bych, že podstatou rasismu jsou nerovnost a pocit nadřazenosti, které pramení z vnější jinakosti. Je to boj, který se odehrává v nás samých i ve společnosti. Jsme různí a myslím, že je přirozené, když se pod/vědomě porovnáváme s ostatními a určitou formu rasismu máme dle mého názoru v sobě všichni. Je na nás, abychom se nenechali unést k primitivním odsudkům, ale ani k blahosklonnosti, obojí je špatně.

Iveta Dufková ▶

Podstatou rasismu je podle mě nepatřičně velký důraz kladený na původ člověka či barvu jeho pleti. Na základě těchto viditelných znaků začneme scestně a nespravedlivě hodnotit člověka, kterého ani neznáme, přestáváme být racionál-



Kateřina Gamal Richterová

ní a nahlížíme na lidi způsobem, který bychom si od druhých vůči sobě nikdy nepřáli.

Kateřina Gamal Richterová, *Hate Free Culture*

Rasismus využívá ke kategorizaci lidí rasový klíč, a to nejčastěji barvu pokožky. Tato ideologie, hierarchizující sociální skupiny, vyvolává

nenávist, která při eskalaci může vyústit v trestnou činnost. Jedná se o trestné činy, které byly spáchány z důvodu nenávisti pachatele směrem k některé domnělé nebo skutečné charakteristice oběti. Obětí trestného činu z nenávisti se může stát kdokoli – kvůli příslušnosti k určité rase, etnické skupině, národnosti, politickému přesvědčení, vyznání či nedostatku vyznání. Nezáleží na tom, zda oběť skutečně disponuje danou charakteristikou, nebo se tak pachatel pouze domnívá.

poručík Radek Šulc, preventista policie ČR

Různě. Ale především poukazováním na odlišnou barvu pleti, vlasů... Způsoby, jak někoho jiné rasy urazit je spousta, nadávkami, ponižováním, teatrálním odsedáváním, předsudky, pěstmi. Ale úplně ve zkratce – stejně jako každá jiná diskriminace.

Lalia-Irena Diopová, *studentka teologie na Evangelické teologické fakultě*

Mikuláš Vymětal, *foto: Lukáš Houdek, evangelisch.de, goethe.de*

GLOSA

S duší si Bůh poradí, tělo dávám studentům

Nevím, zda první článek vedoucího tajemníka v Českém bratru laskavého čtenáře nevydělá. Ale nebojte se, cítím se v pořádku a o článek jsem byl požádán.

Vše začalo mailem v srpnu 2021 od přednosta Ústavu anatomie lékařské fakulty v Motole, profesora Davida Kachlíka, který zval synodního seniora Pavla Pokorného, aby na zahradě ústavu odhalil „Strom života“, tedy lípu, na které budou uvedena jména těch, kdo darovali své tělo. Tělo zemřelého. Vše jsem vyřídil a Pavel se skutečně zúčastnil. Pro mě to tím skončilo.

V prosinci mě pak ale udeřil do očí titulek článku, ve kterém i pan profesor Kachlík mluvil o dárcovství těla pro účely výuky studentů lékařských fakult. Tyto fakulty s pokorou přijímají tělo jako dar. Celé vyznění mi připadalo nesmírně důstojné a při vši, promiňte to slovo, morbidnosti mně vše zapadalo velmi logicky. Kdyby bylo dárců více, mohlo by se v pitevách cvičit více mediků.

Přiznám se, že své tělo mám rád. Žijeme spolu už skoro půl století a nikdy mě nevypeklo. O Vánocích jsem přemýšlel, jak to vlastně celé je. Kdo jsem já a moje tělo – jeden, dva? Pánu Bohu

věřím, že po mé smrti má se mnou nějaký plán. A bude to dobré. Každopádně. Také ale věřím, že mé tělo může studentům pomoci. Tak jsem se rozhodl. Nemá smysl popisovat všechny procesní podrobnosti, ale po smrti budu naložen do lihového roztoku s řadou příměsí (doslova „budu naložen v lihu“) a po roce se mé tkáně stanou studijním materiálem. Zhruba za tři roky budu zpopelněn a mí příbuzní dostanou mé ostatky.



vedoucí tajemník ÚCK Martin Balcar

Takže vlastně jde o odloženou kremaci, navíc pro rodinu zdarma. Po osobním jednání s panem doktorem Kachlíkem a jeho týmem jsem došel k jasnému přesvědčení, že tam, kde bych byl pro pohřební službu spíše předmětem byznysu, bude

mé tělo přijato jako dar pro studijní účely, a i proto jsem si jist, že s ním bude naloženo co nejlépe.

Hlavním důvodem k darování těla je vděčnost Pánu Bohu i lékařům za záchranu života mé dcery při porodu. Nebýt jich, a hlavně jejich umu, možná by bylo dnes vše jinak. Právě ten um, fortel, to je moc důležitá schopnost. Prostě čím víc se naučíte, tím víc umíte. Nejde to obejít, nejde to nastudovat přes youtube. Mám rád film *Král zbojníků Robin Hood*. V něm je scéna, jak Robinova žena rodí a dítě je v obrácené poloze, jedinou možností je tedy císařský řez. Robinův přítel, muslim, na dotaz: „Dělal jsi to někdy?“ odpoví: „Viděl jsem to... jednou... u koně.“

Proto chci, aby lékaři byli zkušení a moje tělo jim k tomu třeba pomůže. Etické otázky si musí zodpovědět každý sám. V naší církvi jsem k tomu nic nenašel, ale sám fakt, že bratr synodní senior onen strom odhaloval, mě uklidňuje.

Pokud byste se někdo o podobném rozhodoval, stačí na to překvapivě málo – jen dohoda s fakultou, stvrzená v jedné smlouvě ve třech kopiích.

Více o tématu dárcovství těla naleznete zde: <https://anatomie.lf2.cuni.cz/darcovstvi-tel>

Martin Balcar

1.-4. TÝDEN POSTNÍHO OBDOBÍ

Postní kalendář 2022

Všecko je dovoleno, ale ne všecko prospívá

Poradní odbor pro otázky životního prostředí každoročně připravuje tzv. Postní kalendář. Ten nabízí projít předvelikonočním postním obdobím se zřetelem na to, co nás obklopuje, a zve k promýšlení sebe sama i našeho působení ve světě.

První část postního kalendáře vám nyní přinášíme, na druhou se můžete těšit v příštím čísle.

Instrukce:

- kategorie děti (D), kuchyň (K), venkovní prostředí (V) si nějak označte v kalendáři
- každý den přečtete příslušný oddíl (číslovaný podle dne postního období)

1. týden: PROČ?

Středa (1) „Všecko je dovoleno“ – ano, ale ne všecko prospívá. „Všecko je dovoleno“ – ano, ale ne všecko přispívá ke společnému růstu. ►

Nikdo ať nemyslí sám na sebe, nýbrž ať má ohled na druhého!“ (1K 10,23–24)

Půst pro mě nemusí nic znamenat, ale může! Tím, že si něco odepřu, mohu vytvořit prostor pro něco jiného, nového, lepšího, vedoucího ke společné radosti.

Čtvrtek (2) „Hospodinova je země se vším, co je na ní, svět i ti, kdo na něm sídlí.“ (Ž 24,1)

Všechny dary země patří Hospodinu. Jak se mohlo stát, že se k nim často chováme tak bezohledně, požívačně, sobecky, jakoby se všechno mělo točit jen kolem nás a našich přání?



Pátek (3) „Hle, já ustavuji svou smlouvu s vámi a s vaším potomstvem i s každým živým tvorem, který je s vámi, s ptactvem, s dobytkem i s veškerou zemskou zvěří, která je s vámi, se všemi, kdo vyšli z archy, včetně zemské zvěře.“ (Gn 9,9–10)

Bůh sám se sklání nejen k nám lidem, ale ke všemu tvorstvu. Jsme součástí Božího stvoření a měli bychom dokázat být Bohu partnery ve smlouvě. Jak si vedeme?

Sobota (4) „Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, je výrok Hospodinův, jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti.“ (Jr 29,11)

Jako myslící bytosti, obdařené možností volby, neseme v sobě mnoho bolesti a smutku nad

stavem světa, můžeme se ale pokusit o dobré kroky a rozzářit se naději.

Neděle (5)

2. týden: JAK?

Pondělí (6) Je dobré někde začít, udělat si jasno. Víme, jak velké jsou ve skutečnosti moje nároky na přírodní zdroje? Mohu si to spočítat třeba tady: <https://www.hra-o-zemi.cz/> nebo zde: <https://www.uhlikovastopa.cz/cs/osobni-uhlikova-stopa>

Jak to dopadlo, co bych měl a mohl omezit?

K Úterý (7) Vypěstovat si nějaké vitaminy doma je jednoduché v každé roční době. Namočte čoučku na jeden den do dostatečného množství vody. Druhý den ji přelijte do uříznuté spodní poloviny velké PET láhve, kterou jste dole proděravěli (PET láhev vám určitě někdo rád dá!). Postavte to na malou misku a každý den propláchněte, třetí až čtvrtý den je to hotové a moc dobré, skladujte v chladu!

Středa (8) Vždycky, když pustíme vodu z kohoutku, uvědomujeme si, že je to vzácný dar. Nutně ji potřebujeme, nemůžeme bez ní žít. Čistou vodu nemají na světě zdaleka všichni. Ať jí tedy pokaždé odteče co nejméně a tu, co potřebujeme, využijme hospodárně a vděčně.

D Čtvrtek (9) Potřebujeme dneska někam cestovat? Do práce? Do školy? Na nákup? Je málo pravděpodobné, že by to nešlo jinak než autem. Zkusme to, a pokud to už běžně děláme, vděčně si užijme toho, že to jde! Procházka po ránu a odpoledne je zdravá pro tělo i mysl. Je to i příležitost popovídat si s dětmi o tom, co je čeká a co zažily.

D Pátek (10) Co všechno v naší domácnosti spotřebovává energii? Nemáme trvale zapnuté spotřebiče, které nevyužíváme stále? Netopíme v místnostech, kde moc nejsme? Nemohli bychom o stupeň snížit teplotu v kuchyni? A více než 18 °C v ložnici je vyloženě nezdravé. Nechte děti změřit a prozkoumat teplotu v různých částech bytu.

V, D Sobota (11) Znovu si promysleme výsledek našeho pondělního měření uhlíkové

stopy. A odpoledne zkusme pro děti (vlastní, cizí, sborové) připravit stopovanou někde blízko našeho bydliště. Zajímavé věci neobjeví jedině ten, kdo nikam nevyrazí!

Neděle (12)

3. týden: KDY?

V Pondělí (13) Je nejvyšší čas naplánovat osevní postupy na zahrádce nebo v truhlíku. Vysejte si semínka bazalky nebo jiných bylin. Řeřicha roste v hlíně ještě mnohem lépe než na vatě, je rychlá a je jí spousta.



Úterý (14) V práci si dopřejete klidnou chvíli a popřemýšlejte, od čeho by se dalo upustit: Neběží moc počítačů? Nekopíruju zbytečně? Jak si obstarám oběd a svačinu? Nebudu mít moc zbytečných obalů?

D Středa (15) Komu bude na sprchování stačit nejkratší čas? Pokud snížíte teplotu vody až na nejnižší přijatelnou mez, určitě vyhražete!

Čtvrtek (16) Kolik je v tuhle chvíli na světě lidí, kteří nemají dost jídla, čistou pitnou vodu, dostupnou lékařskou péči? Dá se to zjistit? Souvisí to nějak s mým životem? Můžu nějak pomoci?

D Pátek (17) Večer zkuste mít opravdu pro sebe a pro své blízké, zkuste nic nezapínat, nesledovat; světu i vám to jen prospěje. Dá se nějaká hra hrát po tmě?

V, D Sobota (18) Dneska možná máte leccos na práci, ale zítra bude neděle! Naplánujte si výlet do lesa, k řece nebo ke studánce, venku

je v každém ročním období krásně! Pokud máte, můžete přinést zvířatům tvrdý chleba a ptákům semínka.

Neděle (19)

4. týden: KDE?

Pondělí (20) Jak to vypadá v naší koupelně? Potřebuju opravdu tohle všechno? Nedalo by se to koupit v bezobalovém obchodě? A máme nějaký blízko?

Úterý (21) Skoro ve všech bytech a kancelářích se používají rychlovarné konvice. Často se v nich ohřívá nadměrné množství vody a zapínají se velmi často, jejich spotřeba energie je pak neúměrná výsledku. Nepřepíňujte je a vedle konvice si postavte termosku, kam můžete horkou vodu přelít pro pozdější použití.

V, D Středa (22) Podívejte se při běžné procházce nebo pochůzce, kam by se dalo co vysadit. Nemusíme pěstovat věci jen na svém pozemku, je docela dobrodružné něco zasadit na veřejná místa. Třeba prvosenky nebo narcisy a hyacinty, které vám někdo dal v květináči, mohou příští rok vykvést venku. Dát šanci fazolím u lampy veřejného osvětlení je krásné i užitečné.

D, K Čtvrtek (23) Což takhle oživit kuchyň a uvařit pro ostatní něco, co je potěší? Domácí polévka zahřeje nejen žaludek. Při vaření nezapomeňte na pokličky a využití zbytkového tepla. A nesvítíte přitom na místech, kde vůbec nejste?

Pátek (24) Co všechno si dám do košíku při běžném nákupu? Odkud to pochází? Nezámkám s nákupem spoustu obalů, které na nic nepotřebuju? Mohu se vzdát něčeho, co jsem chtěl původně koupit? Jak by to mohlo být prospěšné?

Sobota (25) Jarní úklid domova k předvelikonočnímu období patří, je ale zbytečné používat drastické chemikálie, na spoustu věcí překvapivě stačí mýdlo, ocet a soda. Inspirovat se můžete třeba tady: <https://www.veronica.cz/environmentalne-setrne-uklizeni>

Nevěnujte ale celý den úklidu, ještě nikdo na konci života nelitoval, že víc neuklízěl...

Neděle (26)

Marek Drápal, foto: pexels.com

Jak se žije a studuje studentům Evangelické teologické fakulty

Cesta do hlubin študákovy duše

Když se mezinárodní odborníci zabývali vědeckou produkcí Univerzity Karlovy (UK) v nedávné době a porovnávali světové univerzity, získala Evangelická teologická fakulta (ETF) mezi teologickými fakultami UK nejlepší známku. Teologie se tu studuje moderně, fakulta je viditelná ve světě, vyučující patří mezi špičkové odborníky a podílejí se na zajímavých grantech. V jejich pracovnách vznikají mnohé články, publikované v mezinárodních časopisech, i zajímavé knihy. S otevřeností a v přátelském prostředí se na ETF studentům z různých církví i necírkevním nabízí vzdělání v oborech, kterým je společný zájem o člověka, kritická reflexe tradic i současnosti a snaha o pochopení hlubších souvislostí světa. Šíře uplatnění je velká, a tak rozhodně stojí za to inspirativní prostředí fakulty objevit. Jak tedy vlastně studium vypadá? Kdo jsou a jak je vidí ti, kdo se k němu odhodlali? Otázky studentům kladla studentská farářka na ETF UK Jana Hofmanová.

Evangelická teologie

Lalia-Irena Diopová studuje 1. ročník navazujícího magisterského studia evangelické teologie, pracuje na oddělení mládeže v ČCE. Pochází z Mělníka, ale v současnosti žije v Praze.

Lali, vzpomeneš si, kdy a proč tě poprvé napadlo jít studovat evangelickou teologii? Byl k tomu nějaký impuls, nebo spíš dlouhá cesta?

Úplně na první nápad si nevzpomínám, ale myslím, že mě tak z legrace přesvědčovali starší kamarádi porůznu na sjezdech a podobných akcích. Zároveň jsem se hlásila i na jiné obory, ale nakonec jsem si vybrala teologii, protože mě popadl nápad, že bych se chtěla stát vojenskou kaplankou. Líbila se mi totiž postava otce Mulcahy ze seriálu *MASH*.

Co jsi od toho čekala? Měla jsi z něčeho obavy, nebo ses spíš těšila?

V čem se studium na ETF setkalos tvým očekáváním, a co tě naopak překvapilo?

Popravdě jsem nečekala téměř nic. Věděla jsem, že se budeme učit různé a spíš teoretické věci, biflovat se jazyky. Těšila jsem se na pestrost mezi studentstvem a zajímavé pedagogie. Co se týče studia, jsem ráda, že jsem se zmýlila.



Lalia-Irena Diopová

Překvapil mě všudypřítomný humor, vstřícný přístup snad ze všech stran a hodně různých přednášek na zajímavá témata.

Jsi v navazujícím magisterském studiu, to znamená, že už máš za sebou bakalářskou práci. O čem jsi psala a k jakým závěrům jsi došla?

Moje bakalářská práce se zabývala rolí vyprávění v pastoračním rozhovoru. V podstatě šlo o to, že vlastně neumíme svůj život sdílet s druhými jinak než skrze vyprávění příběhů. Došla jsem k tomu, že způsobů jak příběh uchopit je vícero. Nejvíce mě asi zaujal přístup k životu jako k příběhu. Ve zkratce to znamená, že náš život je nedopsaný příběh, který spolu s Bohem prožíváme a vyprávíme. Občas se zašmodrchá a v tu chvíli nám může pastoraující (podle určitých metod) pomoci se znovu zorientovat, přehodnotit předchozí špatné situace. Díky tomu můžeme každý ve svém (a taky všichni dohromady) příběhu pokračovat.

Jaké máš letos přednášky? Co z nich tě nejvíce inspiruje?

To je základní otázka. Semestr teprve začíná, tak ještě vyčkávám, co se z přednášek vyklube. Jsem zvědavá na přednášku doc. Petra Galluse o víře jako o životní praxi, ale také jsem si zapsala seminář o smrti a přednášku o spáse. Ještě uvidím, co mi tahle celkem vtipná kombinace přinese.

Měla jsi také homiletický seminář, to znamená, že sis vyzkoušela přípravu celých bohoslužeb a pak jsi je i vedla ve fakultní kapli. Jaká to pro tebe byla zkušenost?

Popravdě dost šílená. Sice jsme se na to připravovali spolu s doc. Landovou celkem důkladně, ale stejně mě přepadla nervozita. Kázala jsem na příběh zvěstování Marii andělem Gabrielem a uvědomila si u exegeze, jak se tento příběh v našich hlavách zakonzervoval. Snažila jsem se pohlížet na ten příběh jinak. Nervozita se ve mně umocňovala i tím, že jsem vedla bohoslužby úplně poprvé a hned před Vánoci. Nicméně až na několik mých přezbleptů snad proběhly v klidu. Ale přičítám to hlavně tomu, že nakonec stejně nejde o mě, ale o Pána Boha, a ten si to snad nějak ohlídá.

Jak bys krátce charakterizovala svůj studijní obor?

Jako hledání správných otázek.

Čím je pro tebe fakultní prostředí zajímavé, čím tě nejvíce ovlivnilo? Co bys ty sama chtěla podtrhnout?

Jak jsem zmínila dřív, líbí se mi atmosféra klidu a přátelství. Je nás tu sice málo, ale každý jsme jiný. Pluralita názorů, církevní příslušnosti,



pohledů na svět, přístupů k životu tu není překážkou k rozhovoru, ale naopak přínosem. A to je přece paráda.

Diakonika

Lucie Dubínová, 48 let, pracuje jako vedoucí chránného bydlení a podpory samostatného bydlení v Naději v Otrokovicích, žije v Tečovicích, studuje 1. ročník oboru Diakonika.

Luci, ty už odborné vzdělání máš, máš zaměstnání, rodinu, životní i pracovní zkušenosti... Proč ještě studovat?

A k tomu navíc nějakých 300 km od domova. Co ti to do života přináší?

Ke studiu na ETF jsme se rozhodli společně s manželem. On si vybral obor sociální ►

a pastorační práce, já diakoniku. Chtěla jsem se trochu ponořit do teologie, ale věděla jsem, že na studium klasického teologického oboru mi chybí buňky na jazyky. Náš syn Ondra již opustil rodinné hnízdo, přestěhoval se do Prahy a my jsme si řekli, že studium bude zajímavá společná aktivita. Poznáme nové lidi, rozšíříme si znalosti. A vůbec, na Biblické škole v Olomouci jsme se před 30 lety seznámili, tak proč nezačít novou životní etapu opět na teologické škole.

Od počátku jsem byla a stále jsem všemi přednáškami nadšena. Když řeknu, že ty pátky a soboty ve škole mně naplňují radostí a vděčností Bohu, že můžu po této studijní cestě jít, není to žádná fráze, ale fakt. Přináší mi to také setkání se zajímavými lidmi. I ta cesta vlakem je pro mě přínosná. Mohu odpočívat nebo si připravovat věci do práce a do školy. A i ve vlaku se občas naskytanou zajímavá setkání.

Když zrovna nestuduješ ale pracuješ, co máš na starosti? A kde čerpáš energii, aby se ti to dařilo se studiem propojovat?

V práci mám na starosti chod dvou služeb, chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení pro lidi s mentálním postižením, celkem pro 31 lidí. Kromě manažerské role mám ale nejraději přímou práci s lidmi. Letos jsem převzala duchovní službu pro celou pobočku Otrokovice. Vedu divadelní kroužek, kde se modlíme, zpíváme, povídáme si a nacvičujeme příběh nebo téma kázání, které připravuji. Vedu modlitební a meditační setkání s pracovníky Naděje apod.

A kde čerpám energii? Na modlitbách, v Božím oslovení, v rozhovorech, na procházkách, v podpoře přátel a manžela, v té samotné službě. Je to zvláštní, ale mám zatím jistotu, že jsem na místě, kde mě Bůh chce mít a každý den mohu žasnout nad tím, co se z Boží milosti v Naději děje. A to nejen v oblasti duchovní, ale ta Boží péče je i v těch praktických, provozních věcech, teď zvlášť v době pandemie.

Co tvé studium obnáší? Prozrad' nám, jaké předměty a povinnosti máš už

letos za sebou. Co z toho považuješ za zvlášť přínosné nebo inspirativní?

Letos to byla biblická teologie a teologie diakonie. Tyto předměty sice nabouraly takovou mou samozřejmou víru, měla jsem pocit, že Bible je učebnice a my mluvíme o Bohu bez Boha. O to víc pak pro mě bylo důležité být na bohoslužbách. Takže jsem prošla takovou drobnou krizí víry, ale myslím, že jsem taky díky tomu trochu dospěla.



*studijní pobyt studentů teologie
křesťanských tradic*

Pak to byl předmět s názvem organizace, sebehřízení a řízení lidí v hodnotové perspektivě. Měli jsem třeba napsat osobní poslání a vlastní pohřební řeč. To už člověka dovede do hlubin duše. Všechno, co jsem se naučila, jsem měla okamžitě možnost uplatňovat ve své práci. Chvillemi jsem žasla, jak to časově sedělo do konkrétních situací.

Předměty lidská práva a světový étos a lidská práva a občanská společnost mě přiměly vnímat zprávy, které čtu nebo slyším, nejen jako něco informativního, ale vidět za tím osudy lidí, kriticky hodnotit, co se ve společnosti jak u nás, tak v zemích kolem nás děje. A také zahrnovat do modliteb konkrétní situaci lidí, kteří jsou utlačováni nebo omezováni na svobodě.

Křesťanskou spiritualitu a její komunikaci jsem absolvovala na týdenním kurzu v Chotěboři.

Nejen ten předmět, ale celý pobyt byl neuvěřitelně inspirující, naplňující a radostný. Byla tam spousta přátelských rozhovorů, svědectví, duchovního nasycení, ale i prožití krásy přírody a sportu. Pobytový kurz v Chotěboři můžu vřele doporučit.

Jaké je složení studentů v tvém ročníku? Pro koho je podle tebe studium vhodné, komu bys je doporučila?

Studenti v mém ročníku jsou opravdu různorodí. Jak věkem, tak oborem, ve kterém pracují. Rozhodně to nejsou jen pracovníci v sociální oblasti. A zatím neznám od nás nikoho, koho by to studium nebavilo nebo mu připadalo zbytečné. Proto vlastně nevím, komu bych to nedoporučila.

Jak bys charakterizovala svůj studijní obor na ETF jedním slovem nebo jednou větou?

Obohacující a proměňující.

Teologie křesťanských tradic

Radoslav Hýl, 37 let, pracuje jako lektor angličtiny na volné noze, vyrůstal v Bulharsku a na Moravě, žije s manželkou Hélène a dětmi Johankou a Františkem v Praze, studuje 1. ročník bakalářského oboru Teologie křesťanských tradic, od roku 2021 rozvíjí ekologicko-křesťanskou platformu Společný domov.

Radku, studuješ na ETF obor Teologie křesťanských tradic, který je kromě obsahu trochu specifický i tím, jak výuka probíhá. Myslím, že se jedná většinou o večerní studium, je to tak? Můžeš čtenářům trochu přiblížit, co a jak studujete?

Ano, je to obor přizpůsobený pracujícím lidem, ale zároveň je to obor prezenční. Scházíme se na přednášky a semináře každou středu od tříčtvrtě na čtyři do devíti do večera. Výuka je doplněna o občasné víkendové semináře a desetidenní intenzivní studijní pobyt ve Strašicích u Rokycan před začátkem akademického roku,

kde prakticky zakoušíme ekumenický dialog a participujeme na pořádání bohoslužeb. V 1. ročníku máme různé úvodní předměty jako úvod do teologického myšlení, hermeneutiky, filosofie. Učíme se číst a studovat Bibli. Zdá se mi tedy, že tento obor je zároveň vhodný pro lidi s malou zkušeností s náboženstvím či s Písmem, kteří vyrůstali v sekulárním prostředí. Což je můj případ – konvertoval jsem až v době, kdy mi bylo 25 let.

Složení studentů ve vašem oboru bývá velmi pestré jak věkově, tak i konfesně a profesně. Jak pestrý je tvůj ročník, koho tam potkáváš? Daří se vám vést diskuse a rozumíte si?

Je to už třetí univerzita, na které studuji, a poprvé zde vidím naplnění ideálu, že univerzita je místo kde studenti spolu s vyučujícími tvoří jedno akademické společenství a jsou provázáni duchovním i vědeckým partnerstvím. Vyučující rádi čerpají z naší vnímavosti, backgroundu či odbornosti. Je nás devět v ročníku a žasnou nad tím, jak je naše skupina pestrá. Máme mezi sebou muže i ženy různé sexuální orientace, věkově je nám 20 až 50, právníčka, překladatel, bankovní poradce, zdravotní sestra a básnířka, profesionální zpěvák apod. Jsme i z různých tradic, od církve římskokatolické, evangelické, baptistické až po nově vzniklé, jako je International Christian Fellowship. Máme i kolegu, který o sobě mluví jako o nevěřícím. A ta pestrost není vyumělkovaná, jako to bývá někdy v běžném mediálním či korporátním diskurzu, naopak, je to pestrost opravdu hluboká, obohacující. Člověk může vést opravdový dialog a poznat vlastně sám sebe a být ještě víc doma ve své tradici, generaci. Vyučující jsou ochotni věnovat i 30 minut diskusi, která se zrodila, a nezřídka se debata přesouvá do blízkých kaváren a čajoven.

Co ti studium na ETF dává? Čím tě asi nejvíce ovlivnilo? Je to prostředí pro tebe v něčem nové nebo nějak inspirativní?



Hlavní důvod, proč jsem se zajímal o ETF, je projekt Společný domov, kterému se věnuji. Chtěl jsem načerpat poznatky o Písmu a o různých křesťanských tradicích, porozumět teologii stvoření a naučit se ekumenickému dialogu a otevřenosti. Chtěl jsem poznat současné badatele zejména v oborech, jako je teologické pojetí krajiny, aplikovaná etika, lidská práva, teologie osvobození, teologie stvoření. Studium mi taky dává možnost a motivaci pro zlepšení čtenářských schopností, protože mám lepší přístup ke knížkám a zdrojům a ideálně bych je měl zpracovat do seminárních prací. Něco, co bych sám od sebe za běžného života, kdy se snažím být dobrý partner, táta a lektor angličtiny, nedokázal udělat.

Vím, že je ti blízké téma odpovědného vztahu k životnímu prostředí a k přírodě a v hlavě nosíš „Společný domov“, který už tu byl několikrát

zmíněn. Mohl bys čtenářům krátce vysvětlit o co se jedná?

„Společný domov“ je metafora pro svět, ve kterém žijeme jako jednotlivci i jako společenství. Platforma má za cíl propojit jednotlivce i společenství z různých křesťanských tradic v Česku a na Slovensku, kteří vnímají ekologické otázky a klimatickou krizi v kontextu své víry a chtějí o náš společný domov pečovat. Chceme budovat pouta napříč denominacemi. Chceme sjednocovat věřící v tématech, která se nás jakožto obyvatelů jednoho domova společně dotýkají. Nabízet rovinu jak duchovní, tak i ryze praktickou. Na našem budoucím webu budeme zpřístupňovat praktické tipy, jak pečovat o stvoření, teologické úvahy, zajímavé odkazy. Poskytneme prostor pro vytváření sítí a navazování vztahů. Rovněž chceme poskytnout prostor pro teologickou inspiraci, zdrojovou literaturu a časem i prostor pro konference s inspirativními osobnostmi, které se věnují environmentální teologii.

Jana Hofmanová

RECENZE

O smrti smrtoucí

Jeden závěr je jasný: O smrti je dobře mluvit

Pro smrt uděláno. Ten nápaditý a vtipný název dává jasně tušit, o co půjde. Někoho možná proto hned napadne – ne, do toho nemám chuť, číst o smrti se mi nechce. Jenomže tak přímočaře se k tomu přistupovat nedá. Jistě že o náš konec, o smrt tady jde, ale není pořádkem na prvním místě, někde číní víc, jinde je spíš v pozadí. Jak se píše v podtitulu, máme před sebou 26 opravdu „živých rozhovorů“ a témat k debatě je nesčetně.

Podle jakého klíče autoři tu skupinu vybírali? Rozhodně to není 26 osob takzvaně nad hrobem, v úvodu je sice hezky řečeno, že „mají ke smrti blíž“, ne však nutně věkem, ten je dost různý, nejmladší se narodila v roce 1972, nejstarší v roce 1928. Spíš tedy jde o jakýsi životní postoj. Škoda

že dva lidé z toho počtu paradoxně dost brzy po schůzce s Michalem Plzákem a Lucií Vopálenskou zemřeli.

Mluví se tu bytostně, všechno je velmi osobní, velmi otevřené, což se týká stejně respondentů jako obou autorů bez rozdílu; není ani jasné, kdo z nich se kdy ptá. A velmi dobře vedou rozmluvu. Se znalostí věci samé, se znalostí spousty dalšího. Jsou důstojnými partnery. Hned na první pohled mě zaujalo několik věcí: Kromě toho chytrého názvu celé knihy také výborně napsaný úvod i čtivé, lehkým stylem psané úvodní věty k jednotlivým kapitolám. Všechno je velmi originální. A rozhovory samotné? To už tak lehký styl není. S ohledem na téma ani být nemůže, moc ale zá-

leží na tom, kdo zrovna mluví. Těch 26 dotazovaných, to jsou bytosti naprosto různého ražení, z různého prostředí; něco se čte dobře, dodává to i navzdory tématu jistou naději, a nejen tu křesťanskou... A něco se mi naopak nechťelo ani dočíst, toho však bylo pramálo.

Autory bych ale ráda pochovala i za sám výběr – před námi je široká paleta zajímavých osobností, hodně velmi známých jmen, která mi udělala radost, a něco mě i překvapilo, skoro bych řekla, že se jedná o dobrý vtip – Michal s Lucií totiž oslovili také bývalého náměstka jednoho z pražských pohřebních ústavů a pak také hrobníka, který v hrobce dokonce bydlí (!). A do třetice – nesmí tu přece chybět někdo z hospicového hnutí, tak se nám tu představí jedna významná postava z domácího hospice Cesta domů. Jasno tady v té věci ovšem nemá nikdo, ať je od fochu, nebo ne. Jeden závěr je nicméně jasný – o smrti je dobře mluvit. Nebát se. Nikoliv nebát se smrti, to leckomu nejde, ale



nebát se mluvit o ní. Dost těch dotazovaných a taky dost nás dalších řekne – smrti se nebojím, bojím se umírání. Kdo by se nebál! Různých úhlů pohledu je k tomu v knize plno, najdeme i ten nadlehčený, ale pochopitelně tam jsou spíš ty těžší. Smrt ale není pořád to hlavní. Dalších důležitých témat je v rozhovorech nespočetně. Některá se opakují, vracejí, tím se nám jejich důležitost násobí. Těžko vybrat něco pro příklad – třeba důležitost pohřbu; pohřby paradoxně

ubývají právě až po roce 1989, za komunistů byl pohřební obřad daleko normálnější. Což nebude komunisty, jsou to holt „staré časy“. Zajímavý poznatek k tomu sdělí farář Miloš Rejchrt: „Pohřeb takzvaně, bez obřadu“ je protimluv – když je to bez obřadu, není to pohřeb.“ Julius Milchoch, ten z pohřebního ústavu, k tomu dodává, a na to pozor: „Abychom se nevrátili do říše zvířat.“ A právě on se dotkne „nevysvětlitelných věcí mezi nebem a zemí“, záhadných uzdravení, ta se v knize také opakují. Náměstek z pohřebního ústavu o tom ví své.

Pochopitelně se několikrát objeví téma eutanazie, zarytí odpůrci možná nazvou, že tak jednoznačně to není.

Není divu, že se taky několikrát ukáže téma, inspirované proslavenou knihou Raymonda A. Moodyho *Život po životě*. Někoho můžou její myšlenky zasáhnout, někteří takovou zkušenost prý opravdu mají. A ještě ráda podotknu na druhou stranu něco méně závažného – mockrát jsem se musela smát, vtipných věť je v knize plno.

A co pohled křesťanský? Jak moc se do odpovědi promítá? Těch zřetelně křesťanských postojů je v knize víc, pro příklad jmenujme Miloše Rejchrtu, Václava Malého, Danu Němcovou, Martinu Špinkovou, taky Karla Schwarzenberga, a jistě jich je víc. Vnášejí do věci jasno? Ano, víra může pomoci. Se ztrátou blízkého, s blížícím se koncem. Ale tak přímočaré to není, a hrůza může přepadnout každého. A křesťan tu určitě neslouží jako zářný příklad vyrovnanosti a znalosti věci.

Zda se dozvíme přímo nějakou radu? Jak na to umírání jít? To záleží na každém z nás. Na tom, co si z toho čtení zkrátka vezmeme. Co třeba vzít v úvahu slova Marty Špinkové?

„Jste pozván do jiného světa, než ve kterém žijete, ale zároveň tušíte, že tohle je sakulentsky ten svět, který se počítá a platí, to umírání není nějaký odpaděk života, ale děje se tu ty pravé věci.“

Jana Plíšková

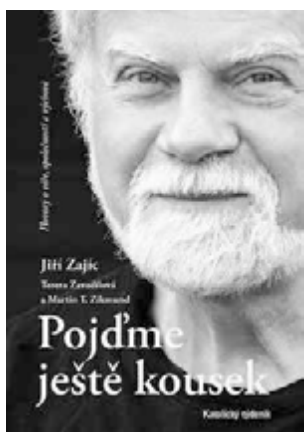
Michal Plzák, Lucie Vopálenská:

Pro smrt uděláno

Praha, Kalich 2021, 696 s.

Kristovec, skaut, aktivní člověk

Mám na mysli svěžího sedmdesátníka Jiřího Zajíce, jehož knížku rozhovorů vydal v loňském roce Katolický týdeník a rozhovory s ním vedli novinářka Tereza Zavadilová a evangelický farář Martin T. Zikmund. Už samotný fakt, že autoři zastupují tři generace, stojí za pozornost. Pedagogicky vlídný název *Pojďme ještě kousek* povzbuzuje čtenáře, aby se ani při překážkách a obtížích nebál vkročit do nových situací. Hlavní téma knížky je totiž výchova. Ať už výchova v rodině, ve skautu, ve škole, v církvi či ve vztahu k médiím. Doporučuji ji všem, kdo touží po dobré četbě a kdo zápasí s pesimismem a s trpným poddáváním nepříznivým okolnostem.



Jiří Zajíc mě přitáhl určitou podobností svého osudu mému: Stejně jako v jeho vzpomínkách představuje matka věřící ženu a otec zástupce rozumové argumentace, tak to bylo i u mých rodičů a stejně jako Jiří Zajíc byl po celý život skaut (dokonce nedávno oceněn nejvyšším skautským vyznamenáním), tak jsem i já jako chlapec prošel skautskou formací v letech, kdy to krátkodobě bylo možné i oficiálně, posléze pak pod hlavičkou jiné organizace.

Jiří Zajíc je fascinován osobou a vzorem Ježíše Krista a tato fascinace mu umožňuje zůstat jednak bytostným optimistou, jednak aktivním člo-

věkem, přestože jeho životní cesty nebyly vždycky úspěšné. V epilogu říká: „Prakticky skoro stále jsem byl v menšině, někdy hodně malé.“ To se týká jak kriticky loajálního vztahu ke katolické církvi, tak i vztahu k české politice, kde lituje příliš brzké ztráty vlivu Václava Havla ve prospěch drsného a lidsky bezohledného kapitalismu v podání Václava Klause. Proti tomuto trendu staví Zajíc mravní étos sociálního učení katolické církve, jak je lze nalézt v encyklikách posledních papežů, zejména papeže Františka, tak příklad dvou českých filosofů, kteří ho ovlivnili nejvíc: T. G. Masaryka a Erazima Koháka.

Jiří Zajíc se aktivně účastnil a mnohdy i při své sedmdesátce účastní především koncepční práce na výchově mládeže, a to v řadách skautingu i v odborném zázemí České biskupské konference. Z představitelů církve mu byl nejbližší Miloslav Vlk, se kterým spolupracoval už dlouho předtím, než se Vlk stal arcibiskupem. Pracoval také v řadách České televize, poutavě popisuje tehdejší pnutí, včetně okupační stávky. Připomene také, jak bylo pro nově jmenované biskupy v devadesátých letech nesnadné vyrovnat se s tzv. podzemní církví, aniž by smlčel nesplněné naděje, vložené do plenárního sněmu katolické církve na přelomu století. I když byl Jiří Zajíc vnímán zejména ze strany představitelů tehdejších politických stran spíše podezíravě a zažil četná odsunutí ze svých funkcí, nikdy mu to nevzalo chuť najít si nové pole působnosti, nové spolupracovníky, a díky tomu je jeho životní stopa tak inspirující a mnohotvárná. I když vystudoval matematicko-fyzikální fakultu, na začátku devadesátých let založil náboženské vysílání Českého rozhlasu, kde spolupracoval např. s evangelickým farářem Milošem Rejchrtem, přičemž v posledních dvou desetiletích pracuje povýtce v různých pedagogických institucích.

Rozhovor s Jiřím Zajícem tvoří tři čtvrtiny knížky. Zbýlá čtvrtina sestává z vybraných esejů,

kteřou zpovídáný napsal pro Perspektivy. Týkají se zejména médií, ekologie a „Dobrodružství výchovy“, což je název jedné z nich.

Předmluvu k této podnětné knížce napsal Petr Pithart, který se podivuje nad Jiřího otevřeností a spatřuje v ní klíč k jeho věrohodnosti;

čtenář mu prostě věří, stejně jako mu věřily četné generace dětí, které jeho výchovným působením prošly.

Miloš Hübner

Pojďme ještě kousek (Hovory o víře, společnosti a výchově) – Jiří Zajíc, Tereza Zavadilová, Martin

T. Zikmund, Katolický týdeník 2021

POSLEDNÍ SLOVO

Boží láska v paprscích slunce

V oboru, který studuji, se často setkávám s tématem syndromu vyhoření. Jednoho zasněženého, a přece slunečného dopoledne jedna milá a moudrá vyučující při diskutování o vyhoření řekla: „Když už jsem fakt unavená a zoufalá, těším se tím,

je vysvětlovat jen nekonečnou Boží láskou k člověku.

Tyhle details na obloze, v krajině i ve vzduchu jsou pro mě něžným Božím obejmutím. Důkazem, že na všechno nejsem sama, ale že tu je někdo, kdo převyšuje vše kolem. Důkazem Boží lásky, která se



že ty krásné sněhové vločky padají pro mě a Bůh mi je dává, aby mi dal najevo, že mě má rád a je i v těchto těžkých chvílích se mnou. No co. Raději být idealistická než vyhořelá.“

Když vidím sněhové vločky, zářící slunce, duhu, červánky, a zrovna mi není úplně nejlíp, často si na slova té vyučující vzpomenu. Chci věřit, že je to tak, jak říká. Chci to vnímat jako dar a povzbuzení od Boha, které mi do těžké situace posílá. Chci cítit Boží lásku v paprscích slunce, v sněhových vločkách, rozkvetlých květinách, ve vzduchu, který voní po dešti. Chci na chvíli zapomenout, že všechny tyto všední zázraky je možné vědecky vysvětlit. A chci si

dotýká každého tvorečka na zemi. Jsem vděčná za moji sluníčkářskou naivitu.

Vím, že vděčnost a radost z maličkostí kolem mě není univerzální všelék. Vím, že často člověk nalezne pomyslné Boží obejmutí a pokoj spíše ve vyslechnutí druhým člověkem, pilulce ibalginu nebo antidepresiv či v radě od odborníka. Ale přesto se vědomě posiluji vírou v to, že zářícím sluncem mě chce Bůh obejmout, sněhovými vločkami povzbudit a barevnou duhou říct, že vše bude zase dobré. Přejí vám, ať si také dovolíte pozvat do života podobné myšlenky a ať vnímáte, že vás Bůh objímá.

Adéla Bednaříková, foto: pexels.com



*kde domov můj...?
foto: František Plzák*

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Jana Plíšková

členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,

Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,

Jaroslav Pechar, Lenka Ridzoňová,

Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto: Vojtěch Zikmund

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka dubnového čísla

je 20. 3. 2022.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067

IBAN: CZ93

0300 0000 0001 79521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x

ročně, jednotlivá čísla 30 Kč

roční předplatné 350 Kč

do zahraničí 900 Kč

sponzorské 600 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.e-cirkev.cz

/ Co děláme / Média /

Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace

- audioverze

- řazení podle rubrik

- odkazy na jednotlivé příspěvky

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem Příroda a stvoření.



UBYTOVÁNÍ PRO FARNÍKY CHKO TŘEBOŇSKO



SKVĚLÉ PRÁZDNINY PRO SKUPINY A RODINY

- ✿ Klidné místo uprostřed lesů a rybníků
- ✿ Možnost cyklovýletů po rovinkách, koupání, vodáctví a rybaření
- ✿ Nově vybavené chatky, kuchyně, pokoje a společenské místnosti
- ✿ Nové WC a sprchy
- ✿ Kapacita 70 míst

www.chatkynajihu.cz



604 55 13 05



PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ

na Evangelickou teologickou fakultu UK

Bakalářské a magisterské studijní programy

- Sociální a pastorační práce
- Teologie křesťanských tradic
- Evangelická teologie / Protestant Theology

- Komunitní krizová a pastorační práce – Diakonika
- Teologie - Spiritualita – Etika
- Evangelická teologie / Protestant Theology

Přihlášky přijímáme do 31. března 2022

 etf.cuni.cz  facebook.com/etfuk  [@etf_cuni](https://www.instagram.com/etf_cuni)



s Českobratrskou církví evangelickou

<https://prihlasky.e-cirkev.cz/leto>

Uzávěrka přihlášek je 15. května 2022,
není-li přímo u akce uvedeno jinak.

Pořádá Oddělení výchovy a vzdělávání ÚCK ČCE
ve spolupráci se správcem Tábora J. A. K. v Bělči nad Orlicí